

TALOUSARVIO 2023 JA TALO USSUUNNITELMA 2023- 2025

Lukiolaisia uudella kampuksella. Kuva: Terhi Honkonen

PERHON KUNTA

kunnanhallitus 28.11.2022
valtuusto 12.12.2022

Sisällys

Kunnanjohtajan katsaus	2
1 Talousarvion yleisperustelut	3
1.1 Perhon kunnan strategia 2022-2030	3
1.2 Talousarvion suunnitelma ja rakenne	4
1.3 Talousarvion laadinnan lähtökohdat	4
Yleinen taloudellinen kehitys	4
Kunnallistalouden kehitys	5
Perhon kunnan talouden kehitys	6
Asukasmäärä ja työllisyys	7
Talousarvion laadinnan perusteet	8
1.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	9
1.5 Talousarvion sitovuus	9
Käyttötalousosa	10
Investointiosa	10
2 Tuloslaskelmaosa	11
3 Rahoitusosa	15
4 Tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tunnusluvut	17
5 Käyttötalousosa	20
5.1 Keskusvaalilautakunta	20
5.2 Tarkastuslautakunta	21
5.3 Kunnanhallitus	22
Konserniyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023	24
Yleishallintopalvelut	27
Elinkeinojen edistäminen	31
Maaseutupalvelut	32
5.4 Sivistyslautakunta	35
Sivistyslautakunta ja hallinto	35
Varhaiskasvatus	38
Opetuspalvelut	39
5.5 Hyvinvointilautakunta	42
Hyvinvointilautakunta ja hallinto	42
Vapaa-ajanpalvelut	43
5.6 Tekninen lautakunta	46
Tekninen lautakunta ja hallinto	46
Kiinteistö- ja huoltopalvelut	48
Yhdyskuntapalvelut	50
Liikelaitokset	52
5.7 Ympäristölautakunta	55
6 Investointiosa	57
7 Liitteet	61
Henkilöstösuunnitelma	61
Ratkaisuvalta	67
Vesi- ja viemärlaitoksen talousarvio	71
Investointihankesuunnitelmalomake	73

Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2023 talousarvion valmisteluun on vaikuttanut keskeisesti hyvinvointialue uudistus, jossa sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja siten niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tästä syystä kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Näin ollen kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennetaan yhtä paljon: 12,64 prosenttiyksikköä. Toinen merkittävä, talousarvion valmistelua ohjaava asia oli toukokuussa 2022 valtuustossa hyväksytty uusi kuntastrategia, jonka toimeenpano ja tavoitteet ohjaavat talousarvion laadintaa.

Talousarvion laadinnan taustaksi hyödynnettiin keväällä 2022 asiantuntijatyönä Inspira Oy:ltä tilattua selvitystä sote-uudistuksen taloudellisista vaikutuksista Perhon kunnalle. Selvitykseen liittyi herkkyystarkasteluista liikuntahalli-, ruokala- ja valmistuskeittiön investointien osalta. Talousarvion laadintaan on vaikuttanut syyskuussa valtuuston vahvistama talousohjelma vuosille 2022-2025.

Talousarviota on valmisteltu vastuullisten viranhaltijoiden toimesta valtuuston linjaamien periaatteiden ja kunnanhallituksen kesäkuussa antaman talousarvioraamin ja valmisteluohjeen pohjalta. Valmistelua on toteutettu lautakunnissa, valtuustoseminaareissa ja kunnanhallituksen sekä toimielinten puheenjohtajien yhteisessä talousarvioseminaarissa.

Talousarvion investointiosassa merkittävin investointivaraus vuosille 2023 ja 2024 on liikuntahalli-, ruokala- ja valmistuskeittiön rakentaminen nykyisen Kivikoulun tilalle. Muut investointiosassa varatut määrärahat ovat perinteisempiä, vuosittain varattavia määrärahoja kunnan toimintaympäristön ja palvelujen parantamiseksi ja ylläpitämiseksi kuntalaisille.

Talousarvion laadinta kokonaisuutena oli tälläkin kertaa erittäin haastava, eikä tilikauden tulosta saatu tavoitteena olleeseen 0-tulokseen. Tämän hetken ja viime vuosien mittavien investointiohjelmien takia kunnan toimintaa tulee sopeuttaa talousarviovuoden ja taloussuunnitelmakauden aikana siten, ettei niin sanottua syömävelkaa synny käyttötalouden kustannusten vuoksi. Talouden sopeuttamiselle lisähaastetta tuo nykyinen maailmanpoliittinen epävakaa tilanne ja siitä aiheutuva energiakriisi.

Kuitenkin uuden kuntastrategian sloganin ”Perhon kunta – Puheista tekoihin” ja arvolauseen ”Olemme ennakkoluulottomia tekemään yhdessä uusia asioita” luo edellytykset ja innostavan kasvupohjan perholaisten hyvinvoinnille ja kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten menestykseen. Tulevaisuutemme on pitkälle itsestämme kiinni, haetaan ideoilla uusia, sujuvia toimintatapoja ja taloushyötyjä, rakennetaan yhdessä hyvinvointia ja vahvistetaan Perhon kunnan mainetta siten, että meillä riittää asukkaita ja työvoimaa yrityksillemme myös tulevaisuudessa.

Lauri Laajala
kunnanjohtaja

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Perhon kunnan strategia 2022-2030

Kuntastrategiassa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Talousarvio ja -suunnitelma tulee laatia niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa.

Kunnanvaltuuston toukokuussa 2022 hyväksymän kuntastrategian arvolause; ”Olemme ennakkoluulottomia tekemään yhdessä uusia asioita” yhdistää kunnan toiminnan arvot ja vision. Strategian keskiössä on pysyvä toimintakulttuurin muutos, jossa ideoivan kulttuurin kautta vapaus ja vastuu kehittämisestä jakautuu kaikille. Strategian onnistunut läpivienti näkyy kustannussäästöinä, yhteistyön lisääntymisenä ja parantuneina palveluina.

Perhon kuntastrategian toimeenpanopolku:

Askel: Ideoista toimeenpanoon

- Vapaus ja vastuu kehittämisestä kaikille, sidosryhmät (yritykset ja yhteisöt) mukaan, opitaan ideoimaan ja johtamaan strategista ideointia.
- Nähdään hyvä itsessämme, toisissamme ja teoissamme.
- Rohkeutta rakentaa palveluita ja elämyksiä, mitä ei ole muualla.
- Selkeät ideoiden ja projektien edistämisen työkalut.

Askel: Sujuvuudella taloushyötyjä

- Tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu.
- Ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia.
- Tartutaan ennakoivasti ja pitkäjänteisesti investointimahdollisuuksiin.
- Henkilöstön hyvinvointi suurennuslasin alle -> taloussäästöjä hyvinvoinnista.

Askel: Yhdessä hyvinvointi

- Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista.
- Kunta ja kuntalaiset yhteistyössä parantamaan viihtyisyyttä: tapahtumia, ympäristön viihtyvyyden kohentaminen talkoovoimin.
- Tehdään yritysten kesken enemmän yhteistyötä, tietoa tekemisistä ja yhteiskehittämistä.

Askel: Mainella vetoa ja työvoimaa

- Kuntaviestinnän aktivointi, kokonaisvaltainen viestintäsuunnitelma, sis. kunnan visuaalisen ilmeen uudistamisen.
- Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä.
- Tavoitellaan erityisesti paluumuuttajia ja yrityksiin työntekijöitä.

Strategialle on määritellyt hyötynäkökulmat, joilla arvioidaan toiminnan onnistumista ja oikeaa suuntausta. Hyötynäkökulmat ovat kestävä kuntatalous, asukasmäärän kehittyminen, työllisyys, ympäristön viihtyvyys, kuntalaisten osallisuus, positiivinen asenneilmapiiri ja kiitoskulttuuri, kuntalaisten hyvinvointi, henkilöstön työtyytyväisyys ja hyvinvointi sekä ulkoinen kuntaimage.

Toimeenpanopolun askeleet muuttuvat käytännön tekemiseksi vuosittain laadittavissa ja kunnanvaltuuston vahvistamissa toimintasuunnitelmassa ja talousarviossa. Toimintasuunnitelmaan mietitään käytännön toimenpiteet, varataan talousarvioon tarvittavat resurssit ja määritellään mittarit, pohjana strategiassa määritelty hyötynäkökulma. Mittarit ovat joko numeraalisia (esim. talouden tunnusluvut, asukasluku, työllisyys) tai saatua mielikuvaan, kokemukseen tai tunteeseen (veto- ja pitovoima, kuntakuva, viihtyvyys) perustuvia. Strategian läpivienti, seuranta ja arviointi muodostavat kokonaisuuden, joka on jatkuva prosessi ja osa kunnan toimintakulttuuria.

1.2 Talousarvion suunnitelma ja rakenne

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarvio jakautuu yleisperustelu-, käyttötalous-, tuloslaskelma-, rahoitus- ja investointiosiin ja se noudattaa rakenteeltaan Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan 26.10.2016 julkaisemaa JHS 199 suositusta Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma. Suosituksessa käyttötalousosa jaetaan budjetti- ja kohderahoitteisiin tehtäviin. Budjettirahoitteisella tehtävällä tarkoitetaan tehtäviä, jotka rahoitetaan ensisijaisesti verorahoituksella eli verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kohderahoitteiset tehtävät vastaavasti rahoitetaan pääosin tulorahoituksella, joka saadaan pääosin palveluiden myynneistä ulkopuolisille tai kunnan omille yksiköille.

Perhon kunnan talousarviossa kohderahoitteiset tehtävät ovat teknisen lautakunnan alaiset kiinteistö- ja huoltopalvelut sekä liikelaitokset (vesihuoltolaitos ja kaukolämpölaitos). Kohderahoitteisten tehtävien budjetoinnissa sovelletaan nettoperiaatetta eli lautakuntaan nähden sitova erä on toimintakate. Budjettirahoitteisella tehtävällä sitovia ovat menot, tulot ja toimintakate.

1.3 Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Yleinen taloudellinen kehitys

Julkisyhteisöjen alijäämä oli 2,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2021. Alijäämä alitti jälleen EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen viitearvon, joka on kolme prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Julkisyhteisöjen EDP-velka, eli sulautettu bruttovelka, oli vuoden 2021 lopussa 72,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Vaikka velan BKT-suhde oli 2,4 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin, ylitti se edelleen selvästi 60 prosentin viitearvon. Menetelmämuutos ARA-korkotukilainojen käsittelyyn kasvatti velan BKT-suhdetta 5,9 prosenttiyksikköä vuoden 2021 osalta.

Julkisyhteisöjen alijäämä, eli kansantalouden tilinpidon mukainen nettoluotonotto, oli 6,8 miljardia euroa vuonna 2021. Julkisyhteisöjen rahoitusasema parani 6,4 miljardilla eurolla edellisvuodesta. Eniten vuoteen 2020 verrattuna parani valtionhallinnon rahoitusasema. Valtionhallinnon alijäämä oli vuonna 2021 runsaat 8 miljardia euroa, mikä oli noin 5 miljardia euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Valtionhallinnon rahoitusaseman kohenemiseen vaikutti etenkin verotulojen kasvu. Paikallishallintosektorin alijäämä oli vuonna 2021, ennakkotietojen mukaan, runsaat 500 miljoonaa euroa.

Sosiaaliturvarahastot jakaantuvat työeläkelaitoksiin ja muihin sosiaaliturvarahastoihin. Sosiaaliturvarahastojen ylijäämä kasvoi huomattavasti, muun muassa osinkotulojen kasvun myötä, 2 miljardiin euroon vuonna 2021, eli kasvua edellisvuodesta oli lähes 2 miljardia euroa. Työeläkelaitosten ylijäämä kasvoi 2,2 miljardiin euroon ja muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema oli edelleen alijäämäinen (221 miljoonaa euroa) vuonna 2021.

Tilastokeskuksen mukaan lokakuussa 2022 kuluttajien odotus Suomen taloudesta oli synkin koskaan mittaushistoriassa 1995–2022. Odotus kuluttajilla myös omasta taloudesta oli hyvin heikko, samoin arvio sen tilasta kyselyhetkellä. Odotus omasta taloudesta kuitenkin koheni lokakuussa syyskuuhun verrattuna, kun taas nykytilan arvio laski. Viime vuoden lokakuuhun nähden talouden näkymät olivat nyt selvästi heikommalla tasolla.

Työllisyyden kasvu kuluvan vuoden alussa on ollut vahvaa ja työllisyysasteen trendi on 74,4, mikä on 1,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin edellisen vuoden lokakuussa. Ennakkoarviot ovat vuoden 2023 samansuuntaiset. Valtioneuvosto arvioi, että vuonna 2024 työllisyysaste nousee 74,3 prosenttiin. Työllisyyden kasvaessa reippaasti työttömyysaste laskee 6,4 prosenttiin vuonna 2022. Työllisyyden kasvuvauhdin hiipuessa myös työttömyyden lasku hidastuu; työttömyysasteen arvioidaan olevan 6,0 prosenttia vuonna 2023 ja 5,9 prosenttia vuonna 2024.

Osa-aikatyön kasvu on ollut hyvin voimakasta ja osaltaan selittänyt nopeaa työllisten määrän kasvua. Kokoaikatyöllä mitattuna työllisyys on kasvanut hitaammin ja on vasta nyt suunnilleen pandemiaa edeltäneellä tasolla. Jatkossa osa-aikatyön osuus ei enää ennusteen mukaan kasva. Jos kokoaikatyön osuus alkaa kasvaa, se hidastaa työllisyysasteen kasvua ennustejaksolla.

Lähteet

Tilastokeskus, Julkisyhteisöjen alijäämä 2,7 prosenttia ja velka 72,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2021.

Tilastokeskus, Kuluttajien luottamus pysyi synkissä lukemissa lokakuussa, lokakuu 2022.

Valtioneuvosto, Työmarkkinaennuste: Työllisyys jatkaa kasvua - ikääntyneiden työssäkäynti kasvaa vahvasti ja työttömyys laskee.

TEM, tiedote 22.11.2022 Työttömiä työnhakijoita lokakuussa 232 400.

Kunnallistalouden kehitys

Yleisesti kuntatalous oli vuoden 2021 tilinpäätöslukujen perusteella arvioituna vuosikatteen lievästä heikkenemisestä huolimatta kokonaisuudessaan varsin vahva vuoden 2020 tapaan. Kuntatalouden vuosikate heikkeni edellisvuodesta reilun 100 milj. euroa yhteensä 4,6 mrd. euroon riittäen kuitenkin kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit. Tilikauden tulos oli selvästi positiivinen, 1,6 mrd. euroa, ollen lähes edellisvuoden tasolla.

Vuosikatteen vahvana pysymisen taustalla oli toimintakatteen maltillinen kasvu ja verotulojen voimakas kasvu. Valtionosuudet sen sijaan vähenivät huomattavasti, lähes 10 prosenttia johtuen koronaepidemiaan liittyvien valtiontukien kohdentamisen painopisteen muutoksesta valtionosuuksista valtionavustuksiin.

Kuntien toimintakulut kasvoivat selvästi edellisvuodesta, mutta toimintatuottojen sitäkin voimakkaampi kasvu piti koko kuntatalouden toimintakatteen kasvun maltillisena, hieman yli 2 prosentissa. Valtiovarainministeriön arvion mukaan oletettavasti toimintakulujen kasvun taustalla olivat koronaepidemian pitkittyminen, sosiaali- ja terveydenhuollon toimintojen ylösajo ja hoitajien purkaminen sekä se, että yleisesti koronaepidemian takia vuoden 2020 toimintakulujen kasvu jäi poikkeuksellisen alhaiseksi. Toimintatuottojen huomattava kasvu johtui taas pääosin edellä mainituista koronaepidemiaan liittyvistä valtionavustuksista sekä kuntayhtymien myyntituottojen voimakkaasta kasvusta.

Verotulojen ennakoitua parempi noin 6 prosentin kasvu varmisti sen, että kuntatalouden vuosikate oli edellisvuoden tapaan varsin vahva. Etenkin yhteisö- ja kiinteistöverotulojen kasvu oli valtakunnan tasolla keskimäärin huomattavaa. Yhteisöverotulojen kasvu oli peräti lähes 45 prosenttia ja kiinteistöverotulot kasvoivat noin 12 prosenttia. Sen sijaan kunnallisvero kasvoi vain 2 prosenttia.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on noin 2,7 miljardia euroa vuonna 2023. Edelliseen julkisen talouden suunnitelmaan verrattuna kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kehystaso nousee vuodesta 2023 alkaen noin 400 miljoonalla eurolla. Muutosta selittää pääasiassa edelliseen kehyspäättökseen liittyvä valtionosuuden kehystason noin 344 miljoonan euron korjaus.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyvät hyvinvointialueille vuonna 2023. Kuntatalouden näkökulmasta uudistuksen vaikutukset kohdistuvat erityisesti käyttötalouteen, jossa tulojen ja menojen taso ja rakenne muuttuvat huomattavasti. Koko maan tasolla kuntien tuloja ja kustannuksia siirtyy yhtä paljon, mutta kuntakohtaisesti ne voivat poiketa. Vaikutuksia tasataan valtionosuusjärjestelmään sisällytettävillä tasauselementeillä. Osana tulojen siirtoa kunnallisveroprosentteja alennetaan kaikissa kunnissa 12,64 yksiköllä vuonna 2023. Verotuloissa alenema ei näy täysimääräisesti vielä vuonna 2023 verojen kertymärytmin takia.

Valtionosuuksissa on huomioitu kuntien valtionosuuksien tason pysyvä alentaminen 24 miljoonalla eurolla, joka on osa hallituksen päättämiä uudelleenkohdennuksia. Lisäksi kuntien yhdistymisavustuksien tasoa alennetaan 9 miljoonalla eurolla vuodesta 2023 lähtien, eikä kuntien digitalisaation edistämiseen osoiteta rahoitusta vuonna 2023. Nämä vähentävät peruspalvelujen valtionosuutta yhteensä 43 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja 33 miljoonaa euroa vuodesta 2024 lähtien.

Valtionosuuden lisäyksiä kohdennetaan oppivelvollisuuden laajentamiseen ja varhaiskasvatuslain muutokseen liittyvään varhaiskasvatuksen tukeen. Lisäksi valtionosuuden tasossa on otettu vuodesta 2023 alkaen huomioon uusina lakisääteisinä tehtävinä alueelliset opiskelijahuollon yhteistyöryhmät sekä kuntien velvollisuus laatia opiskeluhoitosuunnitelmat. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia kasvattavat muun muassa lisääntynyt maahanmuutto sekä ammatillisen koulutuksen rahoituspohjan vahvistaminen.

Perhon kunnan talouden kehitys

Perhon kunnan vuoden 2021 tilinpäätös oli 1,295 milj. € positiivinen, ja 2,845 miljoonan euron vuosikatteella katettiin 1,446 milj. € suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi 0,232 milj. €:n lisäpoistot.

Vuoden 2022 tilinpäätösennusteen mukaan tilikauden tulos on alijäämäinen alkuperäistä talousarviota enemmän, johtuen sijoitusten ennakoitua huonommasta korkokehityksestä.

Perhon kunnan talouden kehitys vuosina 2018 – 2022

1 000 €	<i>Tp 2018</i>	<i>Tp 2019</i>	<i>Tp 2020</i>	<i>Tp 2021</i>	<i>Tpe 2022</i>	<i>TAE 2023</i>
TOIMINTAKATE	-19 128	-19 178	-18 497	-19 112	-21 360	-9 528
Verotulot	7 715	7 526	7 887	8 517	8 710	4 896
Valtionosuudet	11 391	12 376	13 120	12 906	13 550	5 665
Rahoitustuotot ja -kulut	-34	383	248	534	-120	-68
VUOSIKATE	-56	1 107	2 758	2 845	780	965
Poistot	-1 413	-1 491	-1 973	-1 678	-1 360	-1 293
TILIKAUDEN TULOS	-1 469	-384	785	1 167	-580	-328
Tuloksen käsittelyerät	66	470	56	128		328
TILIKAUDEN yli/alijäämä	-1 403	86	841	1 295	-580	0

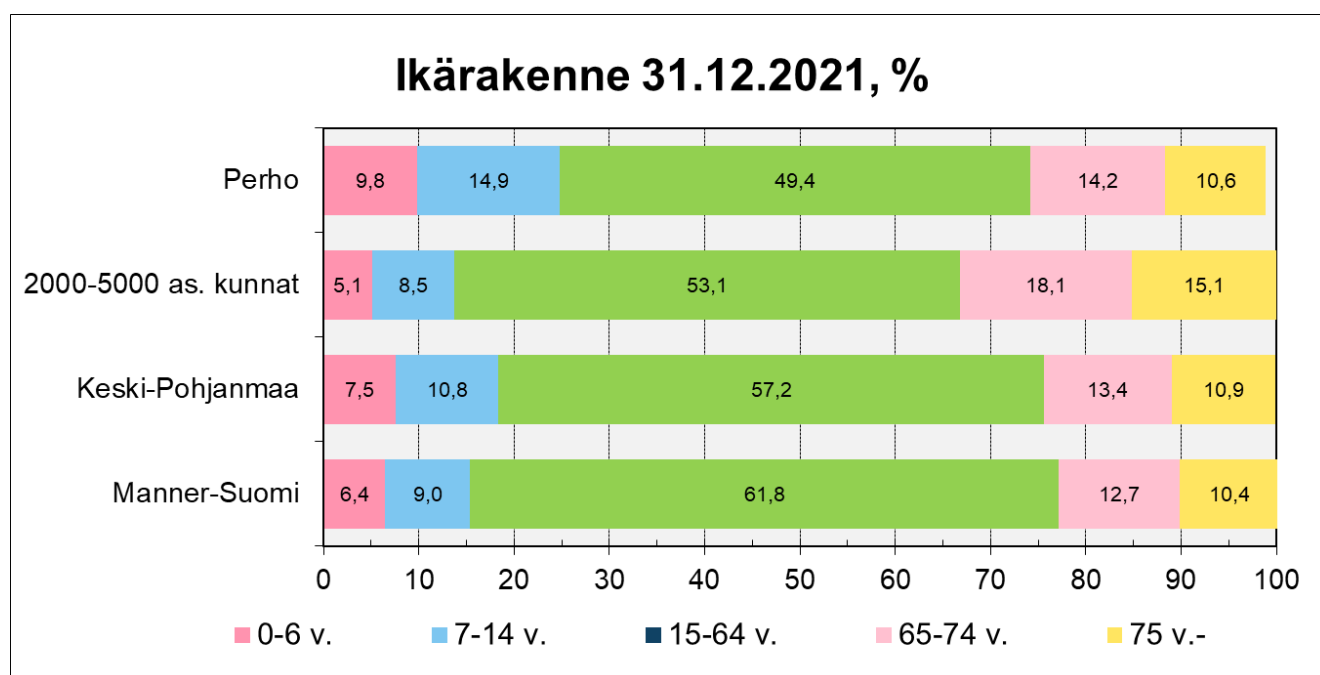
Asukasmäärä ja työllisyys

Asukasmäärä lokakuussa 2022 on 2.688.

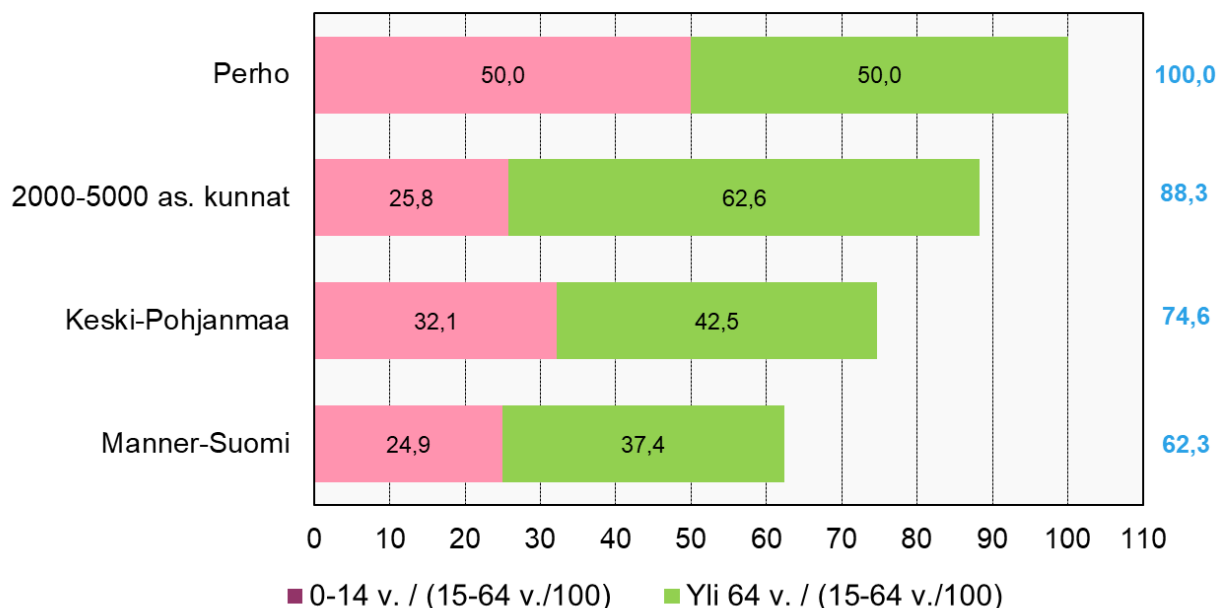
Ennusteet 2022 ja 2023 Tilastokeskus, Väestöennuste

	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2022	v. 2023
				ennuste	ennuste
Asukasluku	2 759	2 706	2 676	2 603	2 553
ikäjakauma					
0-4 -vuotiaat	209	192	178	168	164
5-9 -vuotiaat	242	240	231	221	209
10-14 -vuotiaat	262	257	261	243	239
15-19 -vuotiaat	199	202	211	223	220
20-64 -vuotiaat	1 186	1 150	1 126	1 078	1 046
65-74 -vuotiaat	384	390	383	380	368
75-84 -vuotiaat	189	187	200	210	224
yli 85 vuotiaat	88	88	86	80	83

	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2022
				syyskuu
Työttömyysaste				
- Koko maa	9,2	13,0	11,4	9,6
- Keski-Pohjanmaa	7,3	9,9	8,8	7,5
- Perho	8,2	9,6	8,3	7,6

Väestöllinen huoltosuhde 31.12.2021 (0-14 v. + yli 64 v. sataa 15-64 v. kohti)

Talousarvion laadinnan perusteet

Kunnanhallitus vahvisti 27.6.2022 talousarvionlaadintaohjeet aikatauluineen vuoden 2023 talousarvion ja vuosein 2023-2025 taloussuunnitelman valmistelua varten. Vuoden 2023 talousarvioraamia on valmisteltu 29.8.2022 pidetyssä valtuuston iltakoulussa ja 3.10.2022 pidetyssä valtuustoseminaarissa. Talousarvion valmistelussa huomioidaan kuntastrategian lisäksi hyvinvointisuunnitelma ja valtuuston 19.9.2022 hyväksymä talousohjelma 2022-2025.

Talousarvioraamia on valmisteltu vuosille 2023-2026 Valtiovarainministeriön julkaiseman kuntatalousohjelman linjausten mukaisesti ja seuraavista lähtökohdista:

- Inspiran laatiman talousselvitys pitkän aikavälin talouden kehityksestä Perhon kunnan osalta
- Hyvinvointialuesiirtymän vuoksi kuntien on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksikköä. Perhon kunnan tuloveroprosentti on vuonna 2023 8,86 prosenttia ($21,50 - 12,64 = 8,86 \%$)
- kunnanvaltuusto päättää vuoden 2023 kiinteistöveroprosenteista kokouksessaan 24.10.2022.
- Verotulojen arvioinnissa on pohjana käytetty Kuntaliiton ylläpitämää veroennustekehikkoa. Ennuste perustuu VM:n, Verohallinnon ja Kuntaliiton arvioihin tulojen kehityksestä.
- Valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton ennakkolaskelman (kesäkuu 2022) mukaisina.
- Varaus palkankorotuksiin on 2 %
- Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2022-2025

Henkilöstösuunnitelma 2023 - 2025 päivittyy talousarviolaadinnan yhteydessä. Kuntaliiton valtionosuus- ja verokehitysennusteita tullaan tarkistamaan syksyn aikana.

Kunnanhallituksen päätti 27.6.2022 talousarvioraamiksi, että vuoden 2023 talousarvion tulostavoite on 0 ja vuosikate kattaa suunnitelmanmukaiset poistot.

Talousarviovalmistelun aikataulu:

20.6.2022	I Kunnanvaltuuston talousarvioseminaari
27.6.2022	Kunnanhallitus päättää talousarvioraamin ja antaa valmisteluohjeet
elo-syyskuu 2022	Lautakunnat käsittelevät talousarvioraamin ja määrittelevät kuntastrategian pohjalta tulosalueille 1-3 keskeistä hyöty-/tavoitenäkökulmaa, niille konkreettiset toimenpiteet ja mittarit

26.9.2022	Kunnanhallitus käsittelee lautakuntien ja yleishallinnon talousarvioesitykset ja antaa tarvittavat lisävalmisteluohjeet. Lautakunnat käsittelevät tarvittaessa oman talousarvioesityksensä
3.10.2022	II Valtuustoseminaari valmistelutilanteesta ja Investointiohjelmasta 2023 – 2025
10.10.2022	Kunnanhallitus valmistelee Hallinto- ja kehittäminen päävastuualueen talousarvioesityksen
27.10.2022	Kunnanhallituksen talousarvioseminaari
7.11.2022	Kunnanhallitus käsittelee Sivistys- ja hyvinvointipäävastuualueen (Sivilia ja Hyvli) sekä Teknisen päävastuualueen (Tekla ja Ympla) talousarvioesitykset
28.11.2022	Kunnanhallitus käsittelee Investointiohjelman vuodelle 2023 sekä Hallinto- ja kehittäminen päävastuualueen talousarvioesityksen. Kunnanhallitus päättää TA 2023 ja TS 2024-2025 esityksestään kunnanvaltuustolle
7.12.2022	Kunnanhallitus varapäivä
12.12.2022	Kunnanvaltuusto hyväksyy TA 2023 ja TS 2024-2025

1.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen avulla tuotetaan kohtuullinen varmuus tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon toteutumisesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Perhon kunnan hallintosäännön luku 11, § 86–89 määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja tehtävät toimielimille. 12 Perhon kuntaorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään kuntalain edellyttämällä tavalla sekä annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin perustuen. Kunnanvaltuusto on hallintosäännössä määritellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka ohjaa koko konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kunnanvaltuusto edellyttää, että kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasoilla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnanhallitus on käsitellyt (13.5.2019 § 102) toimialakohtaiset riskikartoitukset ja toimenpiteet sekä antanut täydentävät ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Kukin toimiala ja liikelaitos sekä niiden tilivelvollinen johdon tulee huolehtia vastuualueensa osalta riittävien ja toimivien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen toteuttamisesta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessia pyritään kuntakonsernissa kehittämään toimialojen, tytäryhtiöiden ja liikelaitosten erilaiset tarpeet ja toteutusresurssit huomioiden. Toimintatapoja ja työkaluja arvioidaan ja kehitetään siten, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostuu kiinteäksi osaksi kuntakonsernin normaaleja toimintaprosesseja. Tämän tuloksena toimintaympäristön muutokset sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen painopisteet pystytään kohdentamaan yhtenäisemmin ja tavoitteellisemmin.

Lautakunnat valvovat, että sen alainen osasto toimii vahvistetun talousarvion sekä valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lautakunnat antavat vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä osastoaan koskevan sisäisen valvonnan riskienhallinnan arvioinnin ja selonteon. Kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa kartoitetaan toimialakohtaisesti keskeisiä riskejä.

1.5 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eria ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet, sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille

talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, mikäli toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Tavoitteiden sitovuus

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi.

Käyttötalousosa

Käyttötalousmäärärahojen osalta kunnanvaltuusto päättää kokonaismeno- ja tuloarviot seuraaville toimielimille: keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus, sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta, tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta.

Toimielimet päättävät kokonaismeno- ja tuloarviot omille tulosalueilleen. Sitovuustaso on käyttötalousosassa tulosalueittain toimintamenot ja toimintatulot. Palkkamenojen ja muiden henkilöstösivukulujen menot ovat sitovia, niitä ei voi käyttää muiden menojen katteeksi.

Tuloslaskelmassa sitovia erä ovat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja –kulut, muut rahoitustuotot ja –kulut. Rahoituslaskelmassa sitovia erä ovat antolainojen lisäys ja vähennys, pitkäaikaisten saamisten lisäys ja vähennys sekä pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys. Sitovuus edellyttää sitä, että kunnanvaltuustolle on ennen talousvuoden loppua annettava selvitys poikkeamasta ja tehtävä muutos talousarvioon.

Kunnanhallitus on oikeutettu lainanottoon ja lainojen takaisinmaksuun rahoituslaskelmassa merkittyjen muutosten rajoissa. Kuukausiraportin yhteydessä seurataan käyttötalouden ja investointien toteutumista hallintokunnittain, kunnan saatavatilannetta sekä kunnan henkilöstömäärää ja poissaoloja organisaatiotasolla.

Vuoden 2023 talousarvio on laadittu hallintosäännön talousarvioasetelman mukaisesti. Talousarviokirjan liitteenä on esitetty ratkaisuvälillä toimielimittäin ja viranhaltijoittain. Asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

Investointiosa

Investointiosa on valtuustoon nähden nettositova hankeryhmittäin. Valtuustoon nähden sitovat hankeryhmät ovat koneet ja kalusto, osakkeet ja osuudet, maa-alueet, pitkävaikutteiset menot, rakennukset sekä kiinteät rakenteet ja laitteet.

Poistosuunnitelman mukaan investointien aktivointiraja on 10 000 euroa eli sitä pienemmät hankinnat kirjataan vuosikuluksi käyttötalouteen. Mikäli alun perin investointimenoksi budjetoidun hankkeen kokonaiskustannukset ylittävät 10 000 euron aktivointirajan, kirjataan kustannukset vuosikuluksi, vaikka niiden määräraha on investoinneissa. Tilanne voi olla myös päinvastoin eli hankinta on budjetoitu vuosikuluksi, vaikka se pitääkin aktivoida ja kirjata investointimenona. Molemmissa tilanteissa määräraha siirretään kirjauksen mukana. Kyseessä on määrärahojen ns. tekninen muutos, johon ei sisälly asian eikä sisällön muutosta. Nämä pienet määrärahasiirrot käyttötalouden ja investointien välillä tekee vastuunalainen toimielin.

Investoinneista ja sen vaikutuksista laaditaan selvitys, jossa esitetään hankkeen kustannusarvio, tausta ja tarve, tavoitteet, toteutusvastuu, arvioitu aloitusajankohta, käyttökustannukset sekä investoinnin kerrannaisvaikutukset. Selvitys tehdään erilliselle hankesuunnitelmalomakkeelle ja lomakkeet hyväksytään vastuunalaisen lautakunnan käyttötaloussuunnitelman yhteydessä.

2 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

PERHON KUNTA					
TULOSLASKELMA , sisäiset erät mukana	TP 2021	TA 2022	TA 2023	T S 2024	T S 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 701 697	3 976 920	3 428 070	3 420	3 420
Maksutuotot	139 850	128 260	133 450	133	133
Tuet ja avustukset	414 920	272 020	464 700	468	463
Muut toimintatuotot	3 184 083	2 318 320	2 430 220	2 430	2 430
Toimintatuotot	7 440 550	6 695 520	6 456 440	6 451	6 446
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-6 982 612	-7 959 350	-7 539 030	-7 417	-7 412
Palvelujen ostot	-15 795 050	-16 915 530	-4 567 780	-4 552	-4 552
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 822 474	-1 815 250	-1 802 790	-1 803	-1 803
Avustukset	-386 330	-305 390	-358 390	-358	-358
Muut toimintakulut	-1 565 756	-1 597 410	-1 716 950	-1 717	-1 717
Toimintakulut	-26 552 222	-28 592 930	-15 984 940	-15 847	-15 842
Toimintakate	-19 111 672	-21 897 410	-9 528 500	-9 396	-9 396
Verotulot	8 517 418	8 594 000	4 896 000	5 085	5 110
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen vos	12 772 870	13 388 290	5 425 380	5 425	5 425
Muut valtionosuudet	133 249	241 550	240 000	240	240
Valtionosuudet	12 906 119	13 629 840	5 665 380	5 665	5 665
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	665 867	300 000	155 100	155	155
Muut rahoitus tuotot	17 776	21 000	15 000	15	15
Korkokulut	-115 264	-146 850	-194 000	-302	-327
Muut rahoitus kulut	-34 767	-194 000	-44 000	-44	-44
Rahoitustuotot ja -kulut	533 612	-19 850	-67 900	-176	-201
Vuosikate	2 845 477	306 580	964 980	1 178	1 178
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 678 312	-1 361 980	-1 292 740	-1 343	-1 343
Tilikauden tulos	1 167 165	-1 055 400	-327 760	-165	-165
Poistoeron lisäys (+) tai väh. (-)	6 253				
Rahastojen lisäys (+) tai väh.(-)	50 000	300 000	327 760	165	165
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	1 223 418	-755 400	0	0	0

PERHON KUNTA						
TULOSLASKELMA , ulk.	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 399 397	1 399 390	992 000	-29,1	992	992
Maksutuotot	139 850	128 260	133 450	4,0	133	133
Tuet ja avustukset	414 920	272 020	464 700	70,8	468	462
Muut toimintatuotot						
Vuokratuotot	1 307 990	891 360	883 010	-0,9	883	883
Muut tuotot	513 774	30 560	29 960	-2,0	30	30
Muut toimintatuotot	1 821 764	921 920	912 970	-1,0	913	913
Toimintatuotot	3 775 931	2 721 590	2 503 120	-8,0	2 506	2 500
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-5 512 093	-6 260 100	-5 994 440	-4,2	-5 895	-5 891
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 244 569	-1 418 070	-1 269 610	-10,5	-1 251	-1 251
Muut henkilösivukulut	-225 950	-281 180	-274 980	-2,2	-270	-270
Henkilösivukulut	-1 470 519	-1 699 250	-1 544 590	-9,1	-1 521	-1 521
Henkilöstökulut	-6 982 612	-7 959 350	-7 539 030	-5,3	-7 416	-7 412
Palvelujen ostot						
Asiakaspalvelujen ostot	-11 196 398	-11 943 430	-113 940	-99,0	-114	-114
Muiden palvelujen ostot	-2 657 460	-2 728 130	-2 437 860	-10,6	-2 431	-2 430
Palvelujen ostot	-13 853 858	-14 671 560	-2 551 800	-82,6	-2 545	-2 544
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 461 366	-1 481 690	-1 382 700	-6,7	-1 383	-1 383
Avustukset						
Avustukset kotitalouksille	-183 851	-161 000	-199 000	23,6	-199	-199
Avustukset yhteisöille	-202 479	-144 390	-159 390	10,4	-159	-159
Avustukset	-386 330	-305 390	-358 390	17,4	-358	-358
Muut toimintakulut						
Vuokratulut	-108 504	-148 720	-150 360	1,1	-150	-150
Muut kulut	-94 933	-52 290	-49 340	-5,6	-50	-49
Muut toimintakulut	-203 437	-201 010	-199 700	-0,7	-200	-199
Toimintakulut	-22 887 603	-24 619 000	-12 031 620	-51,1	-11 902	-11 896
Toimintakate	-19 111 672	-21 897 410	-9 528 500	-56,5	-9 396	-9 396
Verotulot	8 517 418	8 594 000	4 896 000	-43,0	5 085	5 110
Valtionosuudet						
Kunnan peruspalvelujen vos	12 772 870	13 388 290	5 425 380	-59,5	5 425	5 425
Muut valtionosuudet	133 249	241 550	240 000	-0,6	240	240
Valtionosuudet	12 906 119	13 629 840	5 665 380	-58,4	5 665	5 665
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	647 380	300 000	155 100	-48,3	155	155
Muut rahoitustuotot	17 776	21 000	15 000	-28,6	15	15
Korkokulut	-96 777	-146 850	-194 000	32,1	-302	-327
Muut rahoituskulut	-34 767	-194 000	-44 000	-77,3	-44	-44
Rahoitustuotot ja -kulut	533 612	-19 850	-67 900	242,1	-176	-201
Vuosikate	2 845 477	306 580	964 980	84	1 178	1 178
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 678 312	-1 361 980	-1 292 740	-5,1	-1 343	-1 343
Tilikauden tulos	1 167 165	-1 055 400	-327 760	-68,9	-165	-165
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys	77 946					
Rahastojen lisäys (+) tai vähennys	50 000	300 000	327 760		165	165
Tilikauden yli-/alijäämä	1 295 111	-755 400	0	-100,0	0	0

Toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakate

Toimintatuotot ovat myyntituottoja, maksutuottoja, saatuja avustuksia sekä muita tuottoja kuten vuokratuotot. Toimintatuotoissa on sisäisiä palvelujen myyntiä ja sisäisiä vuokratuottoja

toiselta toimielimeltä toiselle 3.953.320 €. Ulkoisten toimintatuottojen muutos edelliseen vuoteen on 218.470 € vähennystä. Myyntituotot kuntayhtymiltä vähenee noin 0,4 milj. eurolla ja siivouksen osuus vähenee vuokratuotoista Jalmiinakodin keittiön ja pesulan sekä sote-kiinteistöjen siivouksen siirtyessä vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle. Avustukset valtiolta sivistystoimen hankkeisiin lisääntyvät noin 0,2 milj. eurolla.

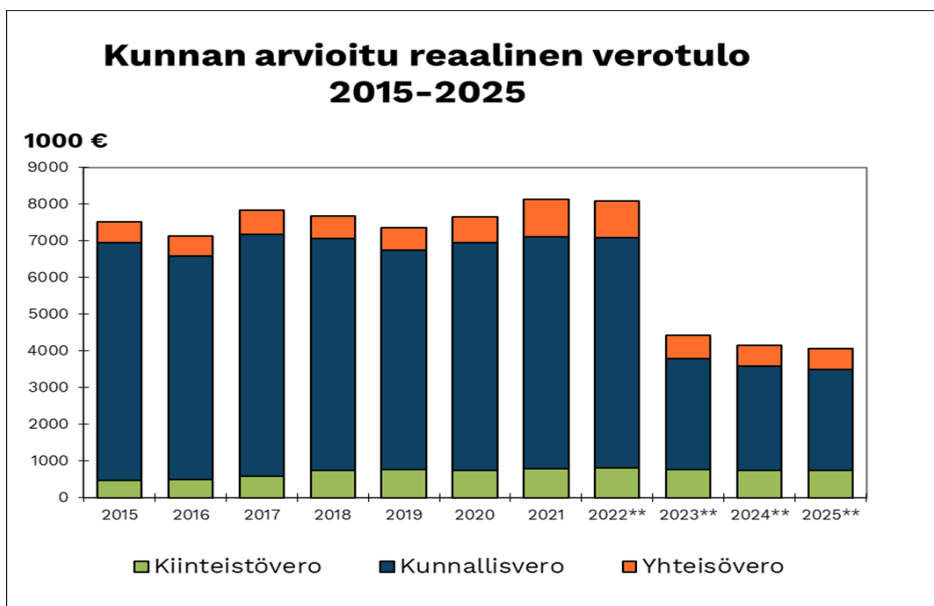
Toimintakulut ovat henkilöstökuluja, palvelujen ostoja, tarvikehankintoja, avustusmenoja ja muita kuluja kuten vuokratkuluja. Toimintakulussa on sisäisiä palvelujen ostoja ja sisäisiä vuokria toiselta toimialalta toiselle 3.953.320 €. Ulkoiset toimintakulut ovat talousarviossa 12.573.380 euroa pienemmät. Vuoden 2022 talousarviossa Soiten ja palotoimen osuus on 12.080.170 euroa, joten muiden toimintakulujen vähennys on 507.210 euroa. Henkilöstökulut vähenevät 0,420 milj. eurolla.

Verotulot

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Verotulot (1 000 €)							
- Tulovero	6 107	6 414	6 638	6 773	3 340	3 340	3 340
- Yhteisövero	646	721	1 061	1 021	707	645	670
- Kiinteistövero	773	752	818	800	849	1 100	1 100
Yhteensä	7 526	7 887	8 517	8 594	4 896	5 085	5 110
<i>Muutos %</i>	-2,4	4,8	8,0	0,9	-43,0	3,9	0,5
Veroprosentti	21,50	21,50	21,50	21,50	8,86		
Kiinteistöveroprosentit							
- yleinen	0,93	1,00	1,00	1,00	1,00		
- vak. asuinrakennus	0,55	0,66	0,66	0,66	0,66		
- muu asuinrakennus	1,05	1,14	1,14	1,14	1,14		

Talousarvio perustuu 8,86 % tuloveroprosentille, kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 3,340 milj. €. Verotulot on arvioitu Kuntaliiton veroennustemallia hyödyntäen. Kuluvaan vuoden tuloveroarvio on 6,773 milj. €, mutta, verotuloja tulee kuitenkin kertymään yli talousarvion.

Yhteisöverokertymän arvioidaan kertyvän 0,707 milj. €. Kuluvaan vuoden yhteisöveroarvio on 1,021 milj. €. Kiinteistöverotuloksi vuodelle 2023 on arvioitu 0,849 milj. €. Valtuusto päätti pitää kiinteistöveroprosentit vuoden 2022 tasolla. Tuulivoimalarakentamisen mahdollinen kiinteistöverotuotto, 250.000 euroa, on huomioitu taloussuunnitelmassa vuosien 2024 ja 2025 verokertymäarvioissa.

Kuntaliiton veroennuste

Valtionosuudet

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Valtionosuudet (1 000 €)							
- peruspalvelut	7 923	7 798	7 622	8 189	3 102	3 102	3 102
- verotuloihin perustuva	3 373	3 543	3 575	3 479	1 786	1 786	1 786
- <i>syjäräisyyssissä takautuva 2017 - 20</i>	916						
- veromen. kompensatiot		1 549	1 575	1 720	537	537	537
- OKM:n valtionosuus	164	230	133	242	240	240	240
Yhteensä	12 376	13 120	12 905	13 630	5 665	5 665	5 665
<i>Muutos %</i>	<i>8,6</i>	<i>6,0</i>	<i>-1,6</i>	<i>5,6</i>	<i>-58,4</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi OKM. Uuden järjestelmän mukaan peruspalvelun laskennallisia kustannuksia koskee yksi yhteinen ikäryhmitys. Lisäksi järjestelmään sovelletaan seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Vuoden 2023 valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton ennakkolaskelmiin, lopulliset päätökset saadaan loppuvuodesta 2022.

Talousarviovuoden alusta lähtien taloudesta poistuvat sosiaali- ja terveystalouksien sekä pelastustoimen kustannukset, koska näiden palveluiden järjestäminen siirtyy hyvinvointialueille. Kuntien verotuloista yli puolet ja valtionosuuksista yli 60 prosenttia siirtyy hyvinvointialueiden rahoittamiseen ja tämä on huomioitu talousarviota tehtäessä.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja kulut	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
(1 000 €)							
+ korkotuotot	325	578	647	300	155	155	155
+ muut rahoitustuotot	31	19	18	21	15	15	15
- korkokulut	-109	-96	-97	-147	-194	-302	-327
- muut rahoituskulut	135	-253	-34	-194	-44	-44	-44
Yhteensä	382	248	534	-20	-68	-176	-201
<i>Muutos %</i>		<i>-35,1</i>	<i>115,3</i>	<i>-103,7</i>	<i>240,0</i>	<i>158,8</i>	<i>14,2</i>

Korkotuotot ovat pääosin sijoitussalkun korkotuottoja ja lisäksi antolainojen korot sekä osuuspääoman korot. Muut rahoitustuotot ovat perintätuottoja ja osinkotuottoja. Korkokulut ovat ottolainojen korkoja. Muut rahoituskulut ovat pääosin sijoituksien alaskirjauksia.

Vuosikate, poistot ja varausten ja rahastojen muutokset sekä tilikauden ylijäämä

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

Vuoden 2023 talousarviossa vuosikate ei riitä poistojen kattamiseen.

3 Rahoitusosa

Rahoituslaskelma osoittaa, riittääkö tuloslaskelmasta tuleva vuosikate investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan.

RAHOITUSLASKELMA					
Toiminnan ja investointien rahavirta					
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Vuosikate	2 845 477	1 061 980	964 980	1 178	1 179
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-482 370	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	2 363 107	1 061 980	964 980	1 178	1 179
Investointimenot	-5 283 377	-2 414 000	-5 245 000	-3 453	-378
Rahoitusosuudet inv.men.	228 448	17 000	750 000		0
Pysyvien vast. hyöd.myynti	3 553 617	25 000	25 000	25	25
Investointien rahavirta	-1 501 312	-2 372 000	-4 470 000	-3 428	-353
Toiminnan ja inv. rahavirta	861 795	-1 310 020	-3 505 020	-2 250	826
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen lis.			2 830 000	1 668	123
Pitkäaik. lainojen vähennys	-250 356	-230 000	-420 000	-1 100	-1 100
Lyhytaik. lainojen muutos		385 270	0		
Lainakannan muutok.	-250 356	155 270	2 410 000	568	-977
Muut maksuvalm. muutok.					
Toimeksiant. varojen po muutos	-2 106				
Vaihto-omaisuuden muutos	0				
Saamisten muutos	-189 562	194 000	60 000	60	30
Korottomien velkojen muutos	-128 345			0	0
Muut maksuvalm. muutokset	-320 013	194 000	60 000	60	30
Rahoituksen rahavirta	-570 369	349 270	2 470 000	628	-947
Rahavarojen muutos	291 426	-960 750	-1 035 020	-1 622	-121
Rahavarat 31.12.	7 561 339				
Rahavarat 1.1	-7 269 913				
Rahavarojen muutos	291 426				

Investoinnit ja lainakanta

Rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestoinnit ovat investointiosan menomäärärahat yhteensä. Vuoden 2023 investointihankkeet ovat yhteensä 5,245 milj. euroa, joista merkittävimmät:

- Liikuntahalli, ruokala ja valmistuskeittiö 3,455 milj. €
- Kaukolämpölaitos- ja verkosto 0,383 milj. €
- Kiinteistöjen perusparannus 0,264 milj. €
- Laajakaista, kuntaosuus 0,220 milj. €
- Teollisuustilat 0,200 milj. €

Suunnitelmavuosien 2024 – 2025 suurimmat investoinnit ovat:

- Liikuntahalli, keskuskeittiö ja valmistuskeittiötilojen rakentaminen jatkuu vuonna 2024
- Puukoulun remontti
- kuntosalin peruskorjaus

Lainakannan muutokset – kunnan vieras pääoma – sijoitukset

Kunnan lainojen määrä oli 1.1.2022 6.909 €/asukas ja kokonaismäärä 18,5 milj. €. Vuoden 2022 lopussa lainojen määrä on noin 17,1 milj. € eli 6.410 €/asukas.

Talousarviossa pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 0,420 milj. €. Vuoden 2023 marraskuussa erääntyy 6,0 milj. euron laina.

Investointien rahoittamiseen voidaan purkaa sijoituksia ja/tai ottaa lainaa. Investointeja voidaan rahoittaa myös käyttöomaisuutta myymällä. Käyttötaloudessa on varattu lainojen korkokuluihin 192.000 euroa.

Vuoden 2023 investointimenojen rahoittamiseen puretaan sijoituksia 1,0 milj. € ja otetaan lisää lainaa otetaan 2,8 miljoonaa euroa.

Kunnanhallituksen talousarviolainojen ottovaltuus

Kunnanvaltuuston hyväksymässä Perhon kunnan hallintosäännössä on päätetty, että kunnanhallituksella on ratkaisuvallta lainojen ottamiseen kunnanvaltuuston talousarviossa määrittelemissä rajoissa.

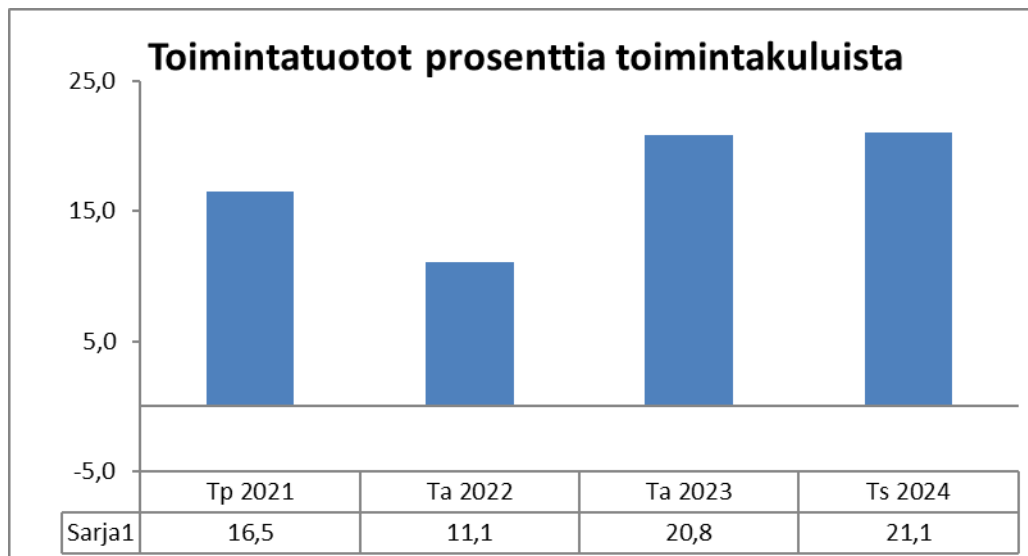
Vuoden 2005 aikana kunta on ottanut käyttöön kuntatodistukset. Kuntatodistukset ovat kuntien ja kuntayhtymien liikkeeseen laskemia lyhytaikaisia velkasitoumuksia. Laina-aika on vähintään yksi päivä ja alle yksi vuosi. Kuntatodistuksen kaupasta sovitaan puhelimitse, hinta määräytyy markkinakorkojen mukaan. Kunta avasi vuoden 2002 aikana luottolimiitin Perhon Osuuspankkiin.

Talousarviossa olevien rakennusinvestointien ja maksuliikenteen hoitamiseksi kunnanhallitukselle annetaan valtuus maksuvalmiuden ylläpitämiseksi ottaa tilapäisluottoa tarvittaessa vuoden 2023 aikana enintään 9,0 milj. €.

4 Tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tunnusluvut

Tuloslaskelmaosan yhteydessä esitetään tulorahoituksen riittävyyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

Myynti ja maksutulojen osuudelle kunnan toimintamenoista voidaan asettaa tavoitearvo. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla: **toimintatuotot prosenttia toimintakuluista**.

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja. Tunnuslukua voidaan tulkita siten, että maksurahoituksen osuuden kasvu vahvistaa kunnan tulorahoitusta.

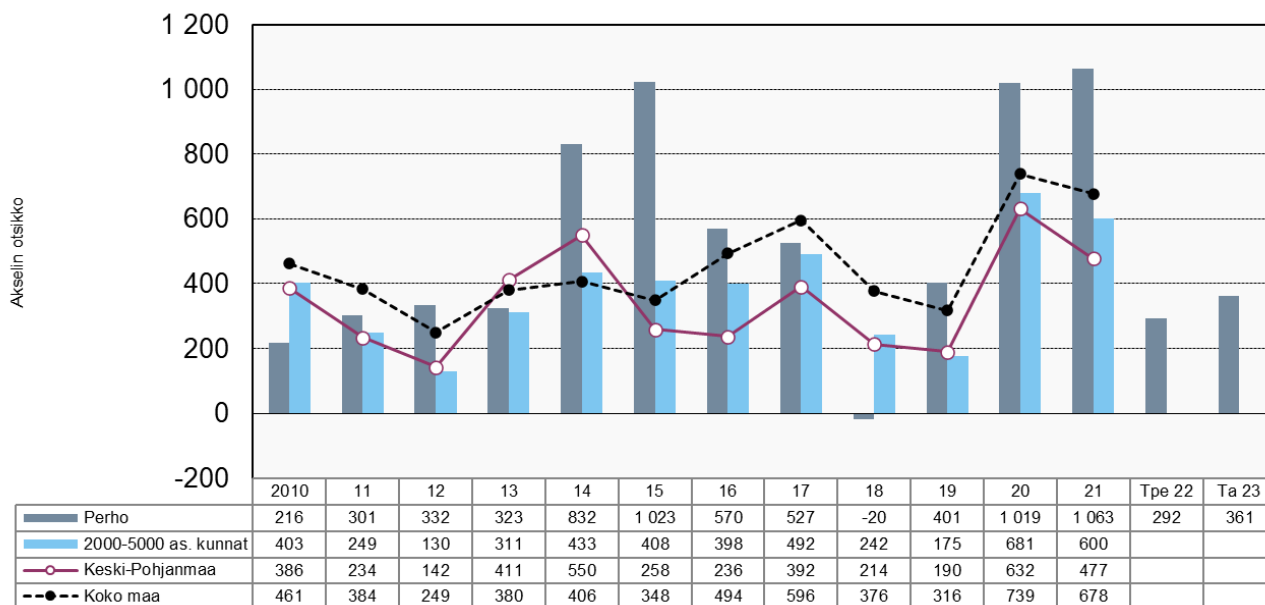
Vuosikate prosenttia poistoista

Tunnusluku on 74,6 %. Kun tunnusluvun arvo on 100, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää riittävänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Vuosikate euroa/asukas

Tunnusluku on 361 euroa. Vuosikatteelle saadaan kuntakohtainen tavoitearvo, kun keskimääräinen vuotuinen investointitaso jaetaan asukasmäärällä. Tavoitearvo on 822 euroa/asukas. Vuosikate talousarviossa olisi tavoitearvolla 2,195 milj. euroa, ta 2023 on 0,965 milj. euroa. (Keskimääräinen investointien omahankintameno määräytyy tp 2021 – ts 2025 poistonalaisten investointien keskimäärästä, 2,196 milj. € ja asukasluku 2.670.)

Vuosikate, €/as.

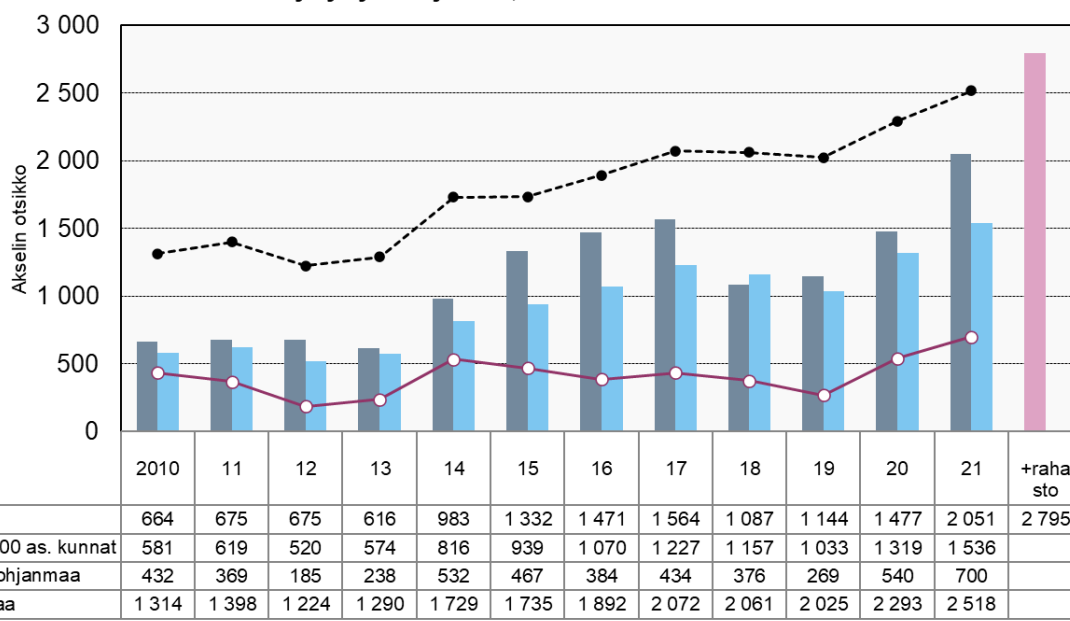
Taseen kertynyt yli-/alijäämä

Pitkän aikavälin tulorahoitustarve voidaan asettaa taseen kertyneen yli-/alijäämän perusteella. Taseen kertyneeseen yli-/alijäämään on tiivistetty kunnan koko tulohistoria. Kun kertynyt yli-/alijäämä jaetaan kunnan asukasmäärällä, saadaan vertailukelpoinen tunnusluku kuntien välisessä vertailussa. Vertailtavien kuntien tulee kuitenkin kuulua samaan kuntakokoluokkaan. Tavoitearvon tulisi olla vähintään 300 – 400 euroa asukas.

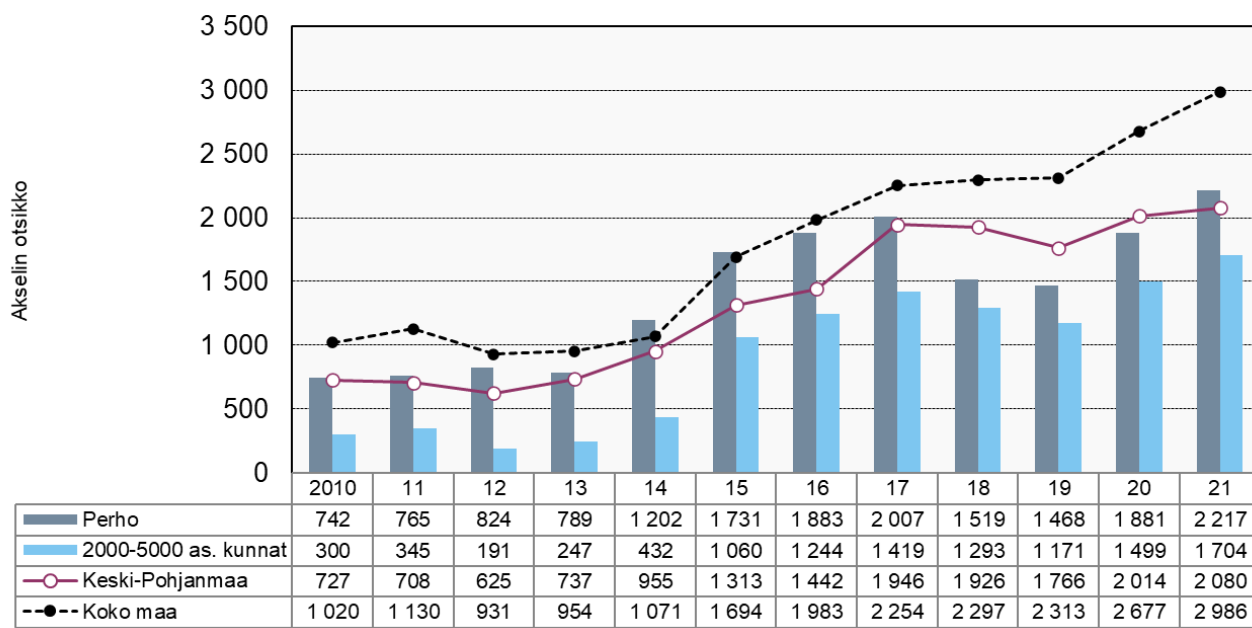
Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyt yli-/alijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Perhon kunnan kertynyt yli-/alijäämä taseessa tp 2021 oli 5,292 milj. € ja rahastossa (ns. K-S:n Valon rahasto) oli 2,171 milj. €.

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

Konsernin kertynyt yli-/alijäämä, €/as.

Lainanhoitokate

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. **Vuoden 2023 lainanhoitokate on 0,50.**

5 Käyttötalousosa

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

<i>ulkoiset</i>	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 (1.000 €)	TS 2025 (1.000 €)
Toimintatuotot	184.499	189.100	209.000	212	206
Toimintakulut	-13.136.244	-13.888.010	2.159.790	-2.134	-2.128
Toimintakate	-12.951.745	-13.698.920	-1.950.790	1.922	-1.921
Poistot ja arvonalentumiset	-27.375	-28.360	-20.380	-20	-20

5.1 Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Tilivelvollinen Keskusvaalilautakunta

Vaalilain mukaisesti järjestettävät vaalipalvelut Perhon kunnassa. Tehtäviin kuuluu yleisen ennakkoäänestyksen, laitos- ja kotiaäänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen järjestäminen, tiedottaminen sekä vaaliorganisaatioiden koulutus.

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit, vuonna 2024 järjestetään presidentinvaali ja europarlamenttivaalit ja vuonna 2025 järjestetään kuntavaalit.

TULOSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	2 632	2 800	2 800	6	0
Toimintatuotot	2 632	2 800	2 800	6	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-6 763	-5 170	-5 170	-10	-5
Palvelujen ostot	-1 514	-750	-3 750	-8	-4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 609	-100	-100	0	0
Muut kulut	-30	-400	-400	-1	0
Toimintakulut	-9 916	-6 420	-9 420	-19	-9
Toimintakate	-7 284	-3 620	-6 620	-13	-9
- ulkoinen			-3 620	-7	-6
- sisäinen			-3 000	-6	-3

Tunnusluvut	Tp 2021	Ta 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
Vaalit/ äänestysprosentti					
Äänioikeutettujen määrä	1880				
Eduskuntavaalit/ äänestys-%			x		
Presidentinvaalit				x	
Kuntavaalit	59,70 %				x
EU-vaalit				x	
Aluevaalit		x			

5.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuntalain 84 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee valvoa luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan tulee perustua arviointisuunnitelmaan (121.4 §), joka voidaan tarkastuslautakunnan niin päättäessä antaa tiedoksi valtuustolle.

Tarkastuslautakunnan arviointityötä kehitetään myös jatkossa kunnan toiminnan tuloksellisuutta tukevaksi.

Tarkastustoimi

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunta

Valtuuston valitsema tilintarkastaja kaudelle 2022-2023 on BDO Audiator Oy, ja vastuullisena tarkastajana toimii Tuula Ylikangas.

TULOSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Henkilöstökulut	-2 875	-4 180	-4 180	-4	-4
Palvelujen ostot	-14 382	-20 150	-23 650	-24	-24
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200	-170	-170	0	0
Muut toimintakulut	-187	-550	-550	-1	-1
Toimintakulut	-17 644	-25 050	-28 550	-29	-29
Toimintakate	-17 644	-25 050	-28 550	-29	-29
- ulkoinen		-20 050	-28 550	-29	-29
- sisäinen		-5 000			

Tunnusluvut	Tp 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Määrätavoitteet:					
- tarkastuspäivät/v	15,8	12	12	12	12
- sihteeripalvelut					
- kokousten lukumäärä	7	10	10	10	10
Hallintokuntavierailut/ johdon tapaamiset	4	5	5	5	5

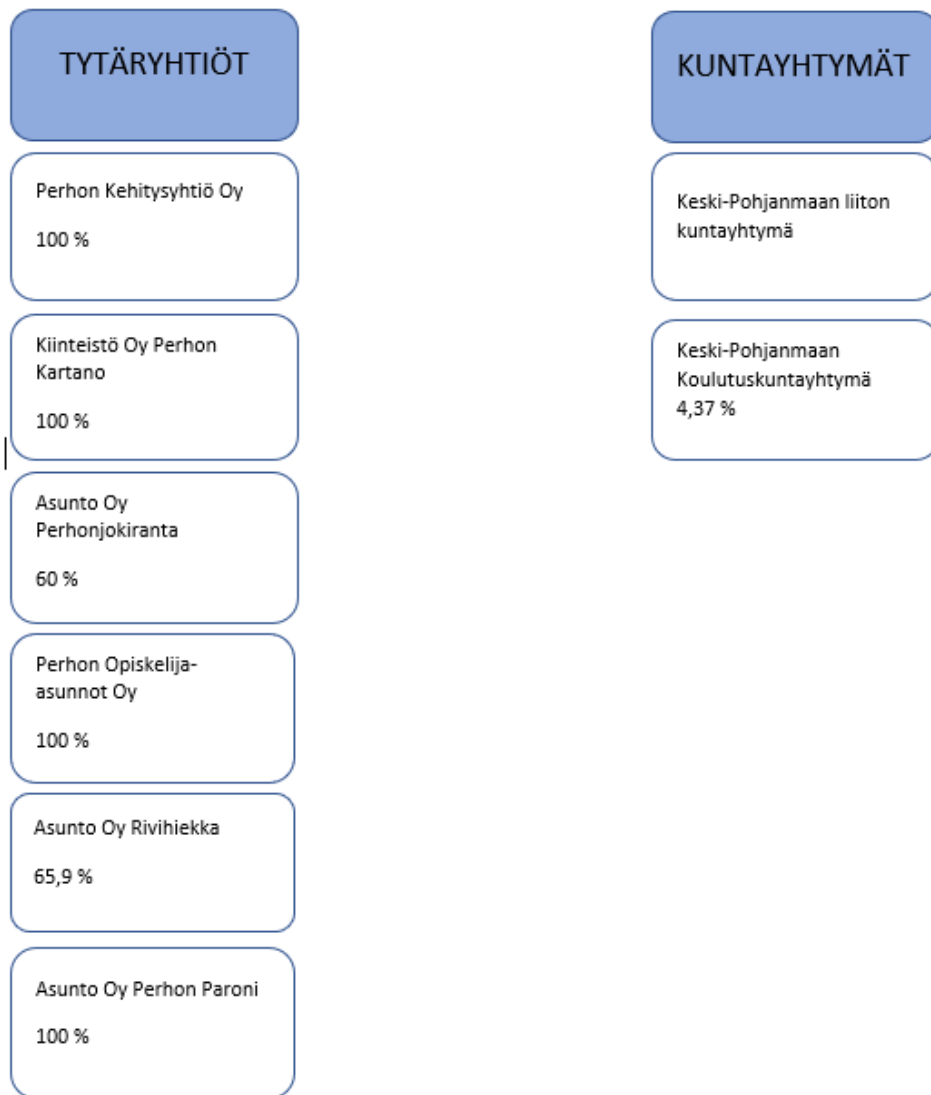
5.3 Kunnanhallitus

TULOSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	778 745	846 440	884 160	876	876
Maksutuotot	28		20 000	20	20
Tuet ja avustukset	33 057	35 500	35 500	36	36
Muut toimintatuotot	27 901	29 800	29 200	29	29
Toimintatuotot	839 731	911 740	968 860	961	961
- ulkoiset	211 867	186 300	206 200	206	206
- sisäiset	627 864	725 440	762 660	755	755
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-732 354	-876 510	-881 540	-849	-849
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-11 043 912	-11 801 500			
Muiden palvelujen ostot	-1 184 961	-1 104 540	-1 166 780	-1 151	-1 151
Palvelujen ostot	-12 228 873	-12 906 040	-1 166 780	-1 151	-1 151
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 186	-23 180	-24 340	-24	-24
Avustukset	-194 143	-149 500	-154 500	-155	-155
Muut toimintakulut	-32 349	-46 400	-61 600	-62	-62
Toimintakulut	-13 208 905	-14 001 630	-2 288 760	-2 241	-2 241
- ulkoiset	-13 108 683	-13 861 550	-2 132 820	-2 093	-2 093
- sisäiset	-100 222	-140 080	-155 940	-148	-148
Toimintakate	-12 369 174	-13 089 890	-1 319 900	-1 280	-1 280
- ulkoinen	-11 811 532	-12 504 530	-713 180	-673	-673
- sisäinen	557 642	585 360	606 720	607	607
<i>Muutos , toimintakate</i>		5,8 %	-89,9 %	0 %	0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-27 375	-28 360	-20 380	-20	-20
Tilikauden tulos	-12 396 549	-13 118 250	-1 340 280	-1 300	-1 300

Kuntakonserniin kuuluu vuonna 2023 seuraavat tytäryhteisöt:

Perhon Kehitysyhtiö 100 %, Kiinteistö Oy Perhon Kartano 100 %, Perhon Opiskelija-asunnot Oy 100 %, As Oy Perhon Paroni 100 %, As Oy Perhonjokiranta 60 % ja As Oy Rivihiikka 65,9 % sekä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä ja Keski-Pohjanmaan liitto.

PERHON KUNNAN KONSERNIRAKENNE 1.1.2023

Konserniyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Kestävä kuntatalous	Käyttötalouden tasapainotus - toimintakulujen pienentyminen toiminnan tehostamisen kautta - VM:n kriisikuntakriteerit eivät täyty
Henkilöstön hyvinvointi paranee	Sairauspoissaolojen vähentäminen sairauspoissaolojen määrä
Henkilöstön työtyytyväisyys	Henkilöstökysely tehty ja analysoitu tutkimus
Ulkoinen kuntaimago paranee	Kunnan näkyvyyden lisääminen - kerätään tilasto uutis- ja somenäkyvyydestä Kuntalaiskysely - tehty ja analysoitu tutkimus
Asukasmäärän kehitys	Asukasmäärän lisääminen +50 henkilöllä asukasmäärän tilastointi
Työllisyys	Työllisyyden lisääminen työttömyysasteen seuranta kuukausittain talousraportoinnissa
Positiivinen asenneilmapiiri ja kiitoskulttuuri	Henkilöstö- ja kuntalaiskyselyt tehty ja analysoitu tutkimus
Ulkoinen kuntaimago	
Osallisuus ja kehittäminen	
Ympäristön viihtyvyys	

PERHON KEHITYSYHTIÖ OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi, sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen markkinoilla tapahtuvaa tilahallintaa. Kunnan elinkeinopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Perhon Kehitysyhtiö Oy pyrkii vastaamaan esille nouseviin tilatarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiön hallitus käsitteli kokouksessaan 30.8.2022 §:ssä 34, yhtiön strategiaa ja totesi, että yhtiön strategia vastaa hyvin toukokuussa 2022 kunnanvaltuustossa hyväksyttyä Perhon kunnan strategiaa Perhon kunta 2022-2030 – Puheista tekoihin. Yhtiön hallitus päätti myös, että yhtiön toiminnassa keskitytään konkreettisiin toimenpiteisiin.

Yhtiön tulot muodostuvat yhtiön omistamien kiinteistöjen vuokra- ja kiinteistönmyyntituloista, sekä mahdollisista mainostornien kustannusten laskuttamisesta yhteistyökumppaneilta.

Perustehtävää toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yritysten, Kosek Oy:n, elinkeinoelämän järjestöjen (Yrittäjät, MTK, kauppakamari ja Viexpo) ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Yritysten yhteistyön aktivoiminen	Kosek infot yrityksille ja toimialakohtaiset tapaamiset. Mittarina yhteensä 50 osallistujaa.
Tapahtumat ja tilaisuudet	Yritysten aamukahvitilaisuudet. Mittarina 6 tapahtumaa ja yhteensä 50 osallistujaa.
Tilahallinta	Yhtiön omistamien teollisuustonttien kunnostaminen rakentamiskelpoiseen kuntoon. Mittarina Myllykangas, tontti 3 ja Partakoski, tontti 2 rakentamiskelpoisia
Työllisyyden hoito	Osaajatarve- ja ”piilotyöpaikkojen” kartoitus alueen yrityksissä. Mittarina kartoitus toteutettu.

Riskit ja epävarmuustekijät

Perustehtävä	Riski-/epävarmuustekijä	Toimenpide
Verkostotyö	Kiinteistönhoidon ulkoistaminen ei onnistu kustannustehokkaasti, koska markkina ei toimi.	Pyritään löytämään kuntakonsernin lisäksi muuta asiakaskuntaa, jotta kysyntävolyymi on riittävä
Toimintaympäristön vahvistaminen	Yhtiön omistamien toimitilojen tarjonta ei vastaa kysyntään	Pyritään rakentamalla ja peruskunnostuksilla parantamaan tarjontaa

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Valtaosa Perhon kunnan vuokra-asuntotoiminnasta on Perhon Kartanon toiminnasta. Kunnan asuntopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Kiinteistö Oy Perhon Kartano pyrkii vastaamaan esille nouseviin vuokra-asunto tarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiöllä on vuokra-asuntoja Kirkonkylällä ja Oksakoskella.

PERHON OPISELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY PERHON PARONI

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on kiinteistöyhtiön hallinta ja rakennuttaminen. Yhtiön kiinteistö tulee olemaan Kirkonkylällä.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

KONSERNIN ASUNTOYHTIÖT KOKONAISUUTENA

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Kuntalaisten hyvinvointi	Kohtuuhintaiset ja viihtyisät vuokra-asunnot Huonokuntoisimpien asuntojen peruskunnostaminen Kiinteistönhoitoon panostaminen Mittarina positiivinen asiakaspalaute ja käyttöasteet (95 %)
Sujuvuudella taloushyötyjä	Hallinnon toiminnan vakiinnuttaminen

Yleishallintopalvelut

Yleisjohto ja talous

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala, talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti

Tehtäväalue tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa. Tehtäväalueeseen kuuluvat yleishallinnon palvelut (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja toimikunnat, hallintopalvelut sekä toimisto-, talous- ja tietohallintopalvelut).

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valmistelee talouden sopeuttamisen vaatimat organisaatiomuutokset, valvoo eri toimielinten ja kuntakonsernin sekä liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista, edustaa kuntaa, käyttää puhevaltaa sekä antaa tarvittaessa ohjeita.

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä ja talous- ja hallintojohtaja yleishallinnon osastopäällikkönä, henkilöstöpäällikkönä ja palkka-asiamiehenä. Yleishallinto toimii kunnanjohtajan apuna kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston ratkaisultaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnallisesta edunvalvonnasta ja yhteistoimintaosuuksista (Kuntaliitto, Keski-Pohjanmaan liitto ym.), kunnan asioiden tiedottamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

Riskit: Työ on asiantuntijasidonnaista ja vastaa kunnan hallinnon tukipalveluista. Henkilöstömuutokset ja mahdolliset pitkät poissaolot kuormittavat hallinnon tehtäväaluetta.

YLEISHALLINTOPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	90				
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-346 382	-391 450	-440 480	-440	-440
Palvelujen ostot	-271 156	-312 640	-310 970	-303	-303
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 201	-6 550	-7 550	-8	-8
Avustukset	-60 198	-25 000	-15 000	-15	-15
Muut toimintakulut	-13 722	-24 550	-25 550	-26	-26
Toimintakulut	-701 659	-760 190	-799 550	-792	-792
Toimintakate	-701 569	-760 190	-799 550	-792	-792
- ulkoiset	-617 525	-658 290	-686 940	-687	-687
- sisäiset	-84 044	-101 900	-112 610	-105	-105

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Kestävä kuntatalous	Käyttötalouden tasapainotus toimintakulujen pienentyminen toiminnan tehostamisen kautta
Henkilöstön hyvinvointi paranee	Sairauspoissaolojen vähentäminen sairauspoissaolopäivät
Ulkoinen kuntaimago	Kuntalaiskyselyn tulokset tehty ja analysoitu tutkimus
Näkyvä sidosryhmäyhteistyö	Osallistuminen sidosryhmien tilaisuuksiin ja kirjalliset kannanotot tilaisuuksien ja kannanottojen määrä
Näkyvä yrittäjäyhteistyö	Vuoropuhelu yrittäjien kanssa yhteisten tilaisuuksien määrä

Tukipalvelut: Henkilöstöhallinto, Toimistopalvelut

Tilivelvollinen: talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia velvoitteita sekä toimitaan kunnan asiantuntijatahona henkilöstöasioissa. Henkilöstöhallinto vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yhteistyöryhmässä. Työterveyshuollon palveluista vastaa Työplus Oy. Työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito.

Tehtäväalue hoitaa koko kunnan henkilöstön työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen ja tykytoiminnan. Kaikki kustannukset vyörytetään tilinpäätöksessä hallintokunnille henkilöstömäärän suhteessa.

Toimistopalveluiden tehtäväalue vastaa kunnan kirjanpidon, raha- ja maksuliikenteen, osto- ja myyntilaskutuksen, toimisto- ja it-palvelut palvellen kunnanhallitusta, kunnanvaltuustoa, kuntalaisia, hallintokuntia, viranhaltijoita, työntekijöitä sekä kaikkia kunnan yhteistyötahoja. Kirjanpito sekä raha- ja maksuliikenne siirtyvät vuoden 2023 alusta Järvinet Oy:n hoidettavaksi.

Tehtäväalueen tuottamia isännöinti- ja/tai kirjanpitopalveluja käyttävät myös kuntakonserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Perhon Kartano, Perhon Opiskelija -asunnot Oy, As Oy Rivihiekka ja Perhon Kehitysyhtiö Oy, Asunto Oy Perhon Paroni sekä As Oy Perhonjokiranta.

Tehtäväalueella tulee suorittaa sille kuuluvat toimisto-, (talous-) ja henkilöstöhallinto- sekä tukipalvelutehtävät mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti sekä hyvän asiakaspalveluperiaatteen mukaisesti. Tehtävänä on mahdollistaa tavoitteiden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden onnistuminen sujuvilla ja tehokkailla sisäisillä palveluilla sekä osallistumalla aktiivisesti palveluprosessien kehittämiseen.

TUKIPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	667 658	746 440	784 160	776	776
Maksutuotot	28		20 000	20	20
Tuet ja avustukset	32 344	35 500	35 500	36	36
Muut toimintatuotot	5 313	4 800	4 200	4	4
Toimintatuotot	705 343	786 740	843 860	836	836
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-357 440	-439 690	-407 360	-375	-375
Palvelujen ostot	-295 226	-291 710	-389 130	-381	-381
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 130	-16 130	-14 540	-15	-15
Muut toimintakulut	-17 171	-10 850	-12 450	-12	-12
Toimintakulut	-677 967	-758 380	-823 480	-783	-783
Toimintakate	27 376	28 360	20 380	53	53
Poistot ja arvonalentumiset	-27 376	-28 360	-20 380	-20	-20

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Kestävä kuntatalous	Taloushallinnon ulkoistaminen - uuden toimintatavan sujuva käyttöönotto Maksumuistutusten ja perintätoiminnan ulkoistaminen - tasapuolinen ja toimiva järjestelmä käytössä

Metsän hoito ja -myynti

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtävä: Metsän myynnin kilpailuttaminen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden valvonta sekä tehtyjen metsäkauppojen toteutumisen seuranta, kiinteistöjen myynnin valmistelu (tontit ja palvelutuotannosta poistuneet kiinteistöt).

Kunnalla on omistuksessaan merkittävä metsäomaisuus. Metsänhoitosopimus Metsänhoitoyhdistys Keskipohja ry:n kanssa käsittää 1.652 hehtaaria. Sopimuksella edistetään kunnan metsänhoidollisten tavoitteiden toteutumista ja se käsittää puukaupan ja metsänhoitotyöt.

MAA- JA METSÄTILAT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	110 997	100 000	100 000	100	100
Muut toimintatuotot	12 538	25 000	25 000	25	25
Toimintatuotot	123 535	125 000	125 000	125	125
Toimintakulut					
Palvelujen ostot	-39 125	-44 500	-44 500	-45	-45
Muut toimintakulut	-117	-1 000	-1 000	-1	-1
Toimintakulut	-39 242	-45 500	-45 500	-46	-46
Toimintakate	84 293	79 500	79 500	79	79

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Kestävä kuntatalous	Metsäomaisuuden kestävä hoitaminen ja talousarvion mukainen puun myynti Mittarina talousarvion toteutuminen puun myynnin osalta.

Elinkeinojen edistäminen

Elinkeinojen edistäminen

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtäväalueeseen sisältyy: Yrityspalvelut ja hanketoiminta, Kuntamarkkinointi, Nuorten työllistämistuki ja Joukkoliikenne

Perhon Kehitysyhtiö Oy on Perhon kunnan 100 % omistama kehitysyhtiö, jonka perustehtävä on aktivoida kunnan elinkeinopolitiikkaa ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen tilahallinta ja kehittäminen.

Kosek Oy:n (Kokkolanseudun Kehitys Oy) elinkeino-/yritysneuvonta ja hankepalvelut (yrityskehittäjän asemapaikka Perho) tuottaa yritysten perustamis- ja rahoitusneuvontaa sekä kehittämishankeneuvontaa. Yhteistyö mahdollistaa perholaisten yritysten käyttöön koko Kosek Oy:n yrityskehittäjähenkilöstön osaamisen. Kosek Oy:n perustoiminnan rahoitus on n. 28,00 €/as.

Kehittämishankkeissa, joissa Perhon kunta on osarahoittajana, hallinnoivien yhteistyöorganisaatioiden (mm Kosek Oy, ProAgria Keski-Pohjanmaa, Centria ja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä) projektihenkilöstö on käytettävissä projektikohtaisiin toimenpiteisiin alueen yrityksissä.

Perhon kehitysyhtiö Oy:n toiminalliset ja taloudelliset tavoitteet, toimenpiteet, mittarit ja toiminnan riskit esitetään konserniyhtiön osiossa.

Kuntamarkkinointi on uudessa kuntastrategiassa keskeisessä roolissa, johon toimintavuoden aikana panostetaan aikaisempaa voimakkaammin ja systemaattisesti. Kuntamarkkinoinnin vahvistaminen koskee koko kuntaorganisaatiota ja -henkilöstöä.

Nuorten työllistämistuella ja kunnan kesätyöpaikkatarjonnalla pyritään mahdollistamaan mahdollisimman monelle perholaishuonorelle kesätyöpaikka kesän 2023 aikana.

ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-3 570	-2 870			
Palvelujen ostot	-401 964	-404 140	-237 170	-237	-237
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-116				
Avustukset	-38 547	-10 000	-10 000	-10	-10
Muut toimintakulut	-1 361	-10 000	-14 000	-14	-14
Toimintakulut	-445 558	-427 010	-261 170	-261	-261
Toimintakate	-445 558	-427 010	-261 170	-261	-261
- ulkoiset	-437 382	-396 370	-234 000	-234	-234
- sisäiset	-8 176	-30 640	-27 170	-27	-27

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Maineella vetoa ja työvoimaa	Kunnan viestinnän ja näkyvyyden aktivoiminen kaikessa viestinnässä. Ulkoisen kuntaimagon tutkimus Mittarina keskiarvo 3,5/5.

Työllisyyden edistäminen

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan maksettavaksi/hoidettavaksi. Työllisyyden hoidon osalta yhteistyötä maakunnan kuntien välillä jatketaan Työllisyyden kuntakokeilussa Kokkolan kaupungin koordinoimana. Toimintaa kehitetään työvalmentajan johdolla yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän ja kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten kanssa.

TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	10 763				
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-20 291	-36 890	-33 700	-34	-34
Palvelujen ostot	-2 732	-490	-530	-1	-1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 483	-500	-2 250	-2	-2
Avustukset	-93 609	-101 000	-116 000	-116	-116
Muut toimintakulut	0	0	-8 600	-9	-9
Toimintakulut	-119 115	-138 880	-161 080	-162	-162
Toimintakate	-108 352	-138 880	-161 080	-162	-162
- ulkoiset	-108 352	-138 390	-151 950	-153	-153
- sisäiset		-490	-9 130	-9	-9

Toiminnaalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Yhdessä hyvinvointi	Yritysten kanssa tehtävällä yhteistyöllä luodaan työllistymismahdollisuuksia kuntalaisille Mittarina työttömyys %:n ja pitkäaikaistyöttömien määrän lasku

Riskit: Työllisyyden hoidon tavoitteiden saavuttamisen riskinä on työttömänä olevan työvoiman osaamisen ja yrityksissä olevien osaamistarpeiden kohtaanto sekä pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen työmarkkinoiden käyttöön ja osaamisen kehittäminen kysynnän suuntaan. Aktiivisella vuoropuhelulla yrityksiin ja työttömiin työnhakijoihin pyritään edistämään kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä pitkäaikaistyöttömien aktiivisuutta elämänhallintaan.

Maaseutupalvelut

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala, maaseutuasiamies Seija Klemola

Maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyjä tehtäviä hoitaa Maaseutuyksikkö KaseKa, johon myös Perho kuuluu. Maaseutuyksikön toiminta kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä

kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaveriin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä työtoimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksytty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tukihaun tallennukset tehdään 20.6. mennessä. Päätökset viljelijöille toimitetaan kahden kuukauden sisällä maksatuksesta. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäätös tehdään kuuden kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

MAASEUTUELINKEINOT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 671	-5 610			
Palvelujen ostot	-47 198	-51 060	-51 580	-52	-52
Muut toimintakulut	-2 023	-13 500	-13 500	-14	-14
Toimintakulut	-53 892	-70 170	-65 080	-66	-66
Toimintakate	-53 892	-70 170	-65 080	-66	-66

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Aktiivitulojen lkm	102
Peltoa viljelyksessä, ha	5800
Aktiivituloilla peltoa keskim.	56,9
Maksetut tuet, milj.	5,1

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu valvoa ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi puhdasta juomavettä, hyvää sisäilmaa ja turvallisia elintarvikkeita. Ympäristöterveydenhuolto vastaa mm. asumisterveyden, elintarvikkeiden, tupakkalain, talous- ja uimavesien valvonnasta sekä eläinsuojelusta ja eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto vastaa näistä tehtävistä Kokkolan ja Kannuksen kaupungeissa sekä Kaustisen, Halsuan, Vetelin, Perhon, Toholammin, Kruunupyyn ja Lestijärven kunnissa.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon organisaatio koostuu:

- Kokkolan kaupungin organisaatioon kuuluvasta ympäristöterveyslautakunnasta, joka on kuntien yhteinen lautakunta.
- Ympäristöterveydenhuollon tulosaluetta johtavasta terveysvalvonnan johtajasta ja tämän alaisuudessa toimivista eläinlääkäreistä, terveystarkastajista ja muusta henkilöstöstä.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Ympäristöterveydenhuolto					
Palvelujen ostot	-127 560	-126 000	-132 900	-133	-133

5.4 Sivistyslautakunta

KÄYTTÖTALOUSOSA

<i>ulkoiset</i>	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 (1.000 €)	TS 2025 (1.000 €)
Toimintatuotot	473.196	312.830	515.510	516	516
Toimintakulut	-5.421.328	-6.240.610	-6.607.360	-6.512	-6.512
Toimintakate	-4.948.133	-5.927.780	-6.091.850	-5.996	-5.996
Poistot ja arvonalentumiset	-18.322	-45.010	-31.910	-32	-32

= valtuustoon nähden sitova erä

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	95 941	73 230	73 230	73	73
Maksutuotot	97 470	74 000	74 000	74	74
Tuet ja avustukset	274 705	160 720	363 400	364	364
Muut toimintatuotot	5 079	4 880	4 880	5	5
Toimintatuotot	473 195	312 830	515 510	516	516
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 539 458	-5 099 530	-5 203 750	-5 108	-5 108
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-84 940	-61 640	-27 200	-27	-27
Muiden palvelujen ostot	-1 146 019	-1 459 290	-1 786 660	-1 787	-1 787
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-176 553	-192 140	-205 460	-205	-205
Avustukset	-172 831	-135 000	-183 000	-183	-183
Vuokrakulut	-1 246 647	-1 309 810	-1 428 350	-1 428	-1 428
Muut kulut	-9 980	-5 900	-8 650	-9	-9
Toimintakulut	-7 376 428	-8 263 310	-8 843 070	-8 747	-8 747
Toimintakate	-6 903 233	-7 950 480	-8 327 560	-8 231	-8 231
- <i>ulkoiset</i>	-5 710 588	-5 927 780	-6 091 850	-5 995	-5 995
- <i>sisäiset</i>	-1 192 645	-2 022 700	-2 235 710	-2 236	-2 236
Poistot ja arvonalentumiset	-18 322	-45 010	-31 910	-32	-32
Tilikauden tulos	-6 921 555	-7 995 490	-8 359 470	-8 263	-8 263

Sivistyslautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja Anni Riihimäki

Sivistyslautakunta järjestää perholaisten varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Lautakunta huolehtii varhaiskasvatuslain (540/2018), lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (27/2019), perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (965/2017), kirjastolain (1492/2016) ja nuorisolain (1285/2016) mukaisista tehtävistä. Sivistyslautakunta vastaa lisäksi hallintokunnan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti. Perhon sivistyspalvelut toimivat yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa ja vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen kanssa. Sivistyslautakunta toimii kehittämisestä ja periaatteista vastaavana toimielimenä perholaisten sivistyksen ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Sivistyspalvelujen tarve on suuri suunnitelmakaudella tämänhetkisten ikäluokkien myötä ja se vaikuttaa varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen palvelutarpeeseen. Lainsäädännön muutokset lisäävät velvoitteita ja kustannuksia erityisesti varhaiskasvatuksen vastuualueella.

Suunnitelmallinen kehittämistoiminta rahoitetaan pääasiallisesti hakemalla aktiivisesti hallinnonalan kehittämishankkeita.

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2023 – 2025 ohjaa toiminnan suunnittelua tulevaisuudessa ja se edellyttää rakenteellisia muutoksia sivistystoimessa. Kouluverkkoselvitys valmistuu keväällä 2023. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää vuosille 2021–2023 aamu- ja iltapäivätoiminnan ja maksuttomien harrastusmahdollisuuksien vahvistamista koulupäivän yhteydessä. Perhon kunta hakee vuoden 2023 aikana harrastamisen Suomen mallia. Vuoden 2023 alusta opiskeluhoollon palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle ja tavoitteena on opiskeluhoollon vahvistaminen perusopetuksessa ja toisella asteella. Esi- ja alkuopetuksesta muodostetaan kokonaisuus, joka mahdollistaa joustavan oppimispolun alun ja eri koulutusasteiden nivelvaiheita vahvistetaan. Uuden lukiolain toimeenpanoa ja lukiokoulutuksen uudistusta jatketaan sisältäen ylioppilastutkinnon uusimiskertojen laajenemisen.

Oppivelvollisuuden jatkuminen 18 ikävuoteen asti ja toisen asteen maksuton koulutus aiheuttavat kunnille myös uusia kustannuksia. Sivistystoimen vastuualueiden johtamista vahvistetaan työhyvinvointia edistävillä toimilla kuten tehtävänkuvien tarkennuksilla.

Riskit: Sivistystoimen tavoitteiden saavuttamisen riskinä on koulutetun työvoiman saatavuus sekä varhaiskasvatukseen ja opetustoimeen. Talousarvion tavoitteiden saavuttamiseen liittyy riski palvelun tason laadun näkökulmasta. Aktiivisella toiminnan ja rakenteiden kehittämisellä pyritään edistämään talousarviotavoitteiden saavuttaminen taloussuunnitelmakaudella 2023 – 2025.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
<u>Kestävä kuntatalous</u> <u>Askel: Sujuvuudella taloushyötyjä:</u> Talousohjelma 2023 – 2025 toteuttaminen	Talousarviossa pysyminen ja seuranta kahden kuukauden välein - mittarina toimintakatteen toteuma-%. Hankkeet ja niiden hyödyntäminen Mahdollisen koronarahoitusten hyödyntäminen - Mittarina toimivat hankeraportit Henkilöstösuunnitelmassa pysyminen - Mittarina henkilöstömäärä Palveluntaso suunnitellaan toiminnallisia tarpeita vastaavaksi Etsitään ja kokeillaan ennakoluulottomasti uusia kustannustehokkaita toimintatapoja
<u>Henkilöstön ja kuntalaisten hyvinvointi</u>	Kehitetään edelleen Perhon lapsiystävällistä kuntaa Edistämme lasten ja nuorten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja mittarina lapsen ja nuoren osallisuus

<u>Askel: Yhdessä hyvinvointi</u> Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista	• mittarina oppilaiden poissaolot • mittarina sujuva kasvatuskumppanuus (vanhempainillat, vanhempainvartit, vasukeskustelut, kyselyt huoltajille, opettajille, oppilaille) Lapset ja nuoret voivat hyvin Sairauspoissaolojen ja sijaiskulujen vähentäminen • mittarina sairauspoissaolot/henkilö/vuosi Pidetään huolta esimiesten ja henkilöstön työhyvinvoinnista • mittarina työtyytyväisyys ja työhyvinvointi • kuulumiset, kiitoskulttuuri Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea • mittarina toteutuneet koulutukset • panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön
	Ideointitaulut työyhteisöihin näkyville. • sivistystoimen vuosikellon laatiminen • mittarina laadittu, valmis suunnitelma Laadunarvioinnin tuloksia hyödynnetään entistä paremmin • työyhteisötaitojen kehittäminen ja työhyvinvoinnin lisääminen • mittarina toiminnan arviointi ja henkilöstökysely Lisätään myönteistä viestintää • Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä viestintäsihteerin avustuksella.

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja Saara-Maija Kalliokoski (virkavapaalla), sijaisena Marianne Ukskoski

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta (päiväkotitoi) ja aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on valtakunnallinen ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatustaki. Varhaiskasvatusta on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää (subjektiivinen oikeus). Määrääjat varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulevat varhaiskasvatuslaista. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen lisäksi Kelan maksattamat tuet (lasten kotihoidon tuki, kuntalisä sekä yksityisen hoidon tuki).

Varhaiskasvatukseen on valmistunut uusi, keskitetty 153-lapsipaikkainen Mäntymetsän päiväkotitoi. Tämä mahdollistaa mm. ryhmien tehokkaamman täytön, tarkemman sijaissuunnitelman sekä henkilöstömäärän, ja henkilöstön lomien tehokkaamman suunnittelun, kun koko varhaiskasvatus on samassa rakennuksessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
<u>Henkilöstön ja kuntalaisten hyvinvointi</u> Askel: Yhdessä hyvinvointi Pidetään huolta ihmisestä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista.	Edistämme lasten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja • mittarina lapsen osallisuus varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa, lasten mielenkiinnonkohteiden kuuleminen • mittarina luonto- ja liikuntaelämykset osaksi lapsen päiväkotiarkea • mittarina koko päiväkodin yhteiset tapahtumat • mittarina päiväkodin ryhmäkohtaiset vanhempainillat (vanhempien ääni kuuluviin) ja varhaiskasvatuskeskustelut Pidetään huolta henkilöstön työhyvinvoinnista, henkilöstö voi hyvin • mittarina sairauspoissaolot / henkilö / vuosi • mittarina työtyytyväisyys- ja työhyvinvointikysely • kuulumiset, kiitoskulttuuri Yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle • mittarina vierailut / yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea • mittarina toteutuneet koulutukset, webinaarit ja palaveriillat
<u>Osallisuus ja kehittäminen</u> Askel: Ideoista toimeenpanoon:	Ideataulu työyhteisön näkyville • mittarina ideataulun käyttäminen ja hyödyntäminen Varhaiskasvatuksen vuosikello, ja pedagogisen toiminnan vuosikellon laatiminen varhaiskasvatustyön työkaluksi

Selkeät ideoiden ja projektien edistämisen työkalut	• mittarina varhaiskasvatuksen vuosikellon hyödyntäminen • mittarina pedagogisen toiminnan vuosikellon käyttöönottoaminen ja hyödyntäminen päiväkotiarjessa
Vapaus ja vastuu kehittämisestä kaikille	Lasten vanhempien osallisuus ja laadunarvioinnin tuloksienhyödyntäminen • mittarina webropol-kyselyt toimintakausittain vanhemmille (keväisin) • Daisyn ilmoitustaulun käyttäminen varhaiskasvatusviikkosuunnitelmien esille tuomisessa, tehdään varhaiskasvatustyö näkyväksi myös vanhemmille.
<u>Ulkoinen imago</u>	
Askel: Maineella vetoa ja työvoimaa	Lisätään myönteistä viestintää • mittarina viestiminen päiväkotiarjen toiminnoista sosiaalisessa mediassa. • mittarina somevastaavien nimeäminen päiväkotiin omasta työyhteisöstä. • viestintäsihteerin hyödyntäminen päiväkodin tapahtumien viestimisestä.

VARHAISKASVATUS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	12 446				
Maksutuotot	96 018	74 000	74 000	74	74
Tuet ja avustukset	79 179	72 000	182 000	182	182
Muut toimintatuotot	640				
Toimintatuotot	188 283	146 000	256 000	256	256
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 210 330	-1 457 970	-1 503 130	-1 503	-1 503
Palvelujen ostot	-215 238	-246 920	-303 880	-304	-304
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 166	-15 300	-15 100	-15	-15
Avustukset	-172 831	-135 000	-183 000	-183	-183
Vuokrakulut	-171 756	-255 770	-276 580	-277	-277
Muut kulut	-1 470	-3 050	-2 000	-2	-2
Toimintakulut	-1 783 791	-2 114 010	-2 283 690	-2 284	-2 284
Toimintakate	-1 595 508	-1 968 010	-2 027 690	-2 028	-2 028
- ulkoiset	-1 247 184	-1 513 040	-1 503 010	-1 503	-1 503
- sisäiset	-348 324	-454 970	-524 680	-525	-525
Poistot ja arvonalentumiset	-2 239	-26 230	-26 870	-27	-27
Tilikauden tulos	-1 597 747	-1 994 240	-2 054 560	-2 055	-2 055

Opetuspalvelut

Tilivelvolliset: alakoulujen rehtori Pasi Kanninen ja yläkoulun ja lukion rehtori Tiina Kujala

Perusopetus perustuu perusopetuslakiin ja -asetuksiin sekä perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Ne määrittelevät suomalaisen perusopetuksen minimitason. Yksi tapa turvata perusopetuksen laatua ovat opetusministeriön laatimat laatukriteerit, joiden tavoitteena

on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Perhon kunnan opetuspalvelut koostuvat perusopetuksen lisäksi lukiokoulutuksesta, oppimisen ja koulunkäynnin tuesta sekä opiskeluhuollosta. Opiskeluhuolto sisältää monialaisen opiskeluhuollon lisäksi psykologi- ja kuraattoripalvelut. Opiskeluhuollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymässä.

Talousarvion sisältö / keskeiset muutokset

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2023 – 2025 ohjaa toiminnan suunnittelua. Tämä näkyy myös opetuspalveluissa. Oppilasmäärän arvioidaan säilyvän vähintään ennallaan vuoteen 2024 saakka. Oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen on resurssien niukentuessa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon seuraavien vuosien yhteinen haaste. Tähän haasteeseen voidaan parhaiten vastata riittävällä ja oikein kohdennetulla, vakituisella henkilöstöresurssilla.

Lukiossa järjestetään opetusta ja toimintaa uuden opetussuunnitelman ja lukiolain mukaisesti. Jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakoulu-yhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Lukion ja Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Perhon toimipisteen yhteistyön kehittäminen, joka tukee myös kunnan toimintastrategian elinkeinoelämän linjausta luonto- ja matkailutoimialan vahvistamiseksi. Tilajärjestelyjen osalta viedään 2. asteen kampusajattelua eteenpäin. Lukio on aloittanut toimintansa Kampuksella lukuvuoden 2022–2023 alkaessa. Lähilukioiden yhteistyön kehittäminen ja mahdollisten yhteisopettajien resurssien huomioiminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Yhdessä Hyvinvointi Edistämme asukkaiden hyvinvointia, jonka tavoitteena on, että lapset ja nuoret voivat hyvin	Riittävät henkilöstöresurssit ja niiden tarkoituksenmukainen kohdentaminen - mittarina tasapuolisuus koulujen kesken ja koulutyöntekijöiden jaksaminen Kaikille lapsille ja nuorille turvallinen oppimisympäristö - mittarina koulun toiminnan sujuminen ja koululaisille tehty hyvinvointikyselyt Ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa Moniammatillisen työryhmän toiminnan käytänteiden vakiinnuttaminen
Sujuvuudella taloushyötyjä Viestintä on avointa ja aktiivista Esimiestyö ja työhyvinvointi: panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön	Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden lisääminen sekä yhteisesti sovitut toimintatavat Opetussektorin vuosikello ja sen toteuttaminen Opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminnan (opetuksen järjestäjäkohtainen) käynnistäminen ja yhteistyö hyvinvointialueeseen.

Tarpeiden mukainen palvelutarjonta peruspalveluissa	
---	--

Keskeiset tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Oppilaat/alakoulut		355	348	348	342	342
Oppilaat/yläkoulu	130	152	163	163	161	163
Oppilaat/päivälukio	55	65	70	52	51	51
Oppilaat/ammattilukio	1	4	6		1	0
Aloittavien määrä lukiossa % ikäluokasta	46 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58			55 (9lk)

OPETUSPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	83 495	73 230	73 230	73	73
Maksutuotot	1 452				
Tuet ja avustukset	195 526	88 720	181 400	181	181
Muut toimintatuotot	4 439	4 880	4 880	5	5
Toimintatuotot	284 912	166 830	259 510	259	259
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-3 290 527	-3 543 150	-3 606 430	-3 511	-3 511
Palvelujen ostot	-992 491	-1 248 420	-1 468 050	-1 468	-1 468
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-164 050	-176 540	-190 060	-190	-190
Vuokratkulut	-1 074 499	-1 051 540	-1 149 270	-1 149	-1 149
Muut toimintakulut	-8 490	-2 850	-6 650	-7	-7
Toimintakulut	-5 530 057	-6 022 500	-6 420 460	-6 325	-6 325
Toimintakate	-5 245 145	-5 855 670	-6 160 950	-6 066	-6 066
- ulkoiset	-3 655 072	-4 306 780	-4 476 100	-4 381	-4 381
- sisäiset	-1 590 073	-1 548 890	-1 684 850	-1 685	-1 685
Poistot ja arvonalentumiset	-16 083	-18 780	-5 040	-5	-5
Tilikauden tulos	-5 261 228	-5 874 450	-6 165 990	-6 071	-6 071

5.5 Hyvinvointilautakunta

<i>ulkoiset</i>	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 (1.000 €)	TS 2025 (1.000 €)
Toimintatuotot	46.089	74.620	60.700	61	61
Toimintakulut	-375.081	-445.190	-432.980	-433	-433
Toimintakate	-328.992	-370.570	-372.280	-372	-372
Poistot ja arvonalentumiset			-4.000	-4	-4

= valtuustoon nähden sitova erä

HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	321	6 470	1 220	1	1
Maksutuotot	12 238	28 260	19 950	20	20
Tuet ja avustukset	33 000	39 000	39 000	39	39
Muut toimintatuotot	530	890	530	1	1
Toimintatuotot	46 089	74 620	60 700	61	61
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-221 950	-251 860	-224 470	-224	-224
Palvelujen ostot	-107 842	-172 910	-173 420	-173	-173
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 520	-37 300	-37 300	-37	-37
Avustukset	-19 355	-20 890	-20 890	-21	-21
Vuokrakulut	-78 321	-86 620	-95 160	-95	-95
Muut kulut	-1 550	-3 240	-3 340	-3	-3
Toimintakulut	-461 538	-572 820	-554 580	-553	-553
Toimintakate	-415 449	-498 200	-493 880	-492	-492
- <i>ulkoiset</i>	-328 992	-370 470	-372 280	-370	-370
- <i>sisäiset</i>	-86 457	-127 730	-121 600	-122	-122

Hyvinvointilautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Sujuvuudella taloushyötyä	Omatoimikirjasto otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana • asiakastyytyväisyyskysely kirjaston palveluista AVI:lta haetaan rahoituksia lasten ja nuorten kerho, - leiri, - retki- ja harrastamisen Suomen mallin mukaiseen toimintaan, etsivään nuorisotyöhön sekä kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön. Myös mahdolliset muut hakemukset. • mittarina toimii hankkeista laadittavat raportit • lasten ja nuorten kouluterveyskyselyn tulokset •
Yhdessä hyvinvointi	

	Vapaa-ajan tapahtumien järjestäminen ja niiden lisääminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä kuntalaisten talkootoimintaan kannustaminen. • mittarina tapahtumakalenterin tapahtumat ja osallistujamäärät
Maineella vetoa ja työvoimaa	Tapahtumakalenterin aktiivinen ja laajempi hyödyntäminen. Lisätään myönteistä työnantajakuvaa aktiivisella vapaa-aikatoiminnalla.
Ideoista toimeenpanoon	Tapahtumasuunnittelu, lautakunnan jalkautuminen kehitystyön tueksi

Vapaa-ajanpalvelut

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Anni Riihimäki / nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen/ kirjastovastaava Päivi Peltoniemi / kulttuurivastaava Lahja Varila

Tehtävä: Vapaa-ajan palveluihin kuuluvat kirjasto-, nuoriso- ja liikunta- sekä kulttuuripalvelut, kansalaisopisto ja etsivä nuorisotyö.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan. Perhossa on rikas kulttuuriperintö, josta löytyy lähteitä antamaan luontomatkailuun lisäarvoa ja lisäämään matkailun vetovoimaa. Perhon kulttuuritoimi järjestää vuosittain kunnassa konsertteja ja muita kulttuuritapahtumia sekä Perho-päivän yhdessä muiden kunnassa toimivien kulttuuritoimijoiden ja yrittäjien kanssa.

Laadukas ja monipuolinen kulttuuripalvelu lisää osaltaan myös kunnan vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Kulttuuriperintö on tärkeää säilyttää mahdollisuuksien mukaan, digitointi ja käytettäväksi saattaminen sekä kulttuurimatkailun ja – yrittäjyyden edellytysten luominen on tärkeää ottaa huomioon.

Perhon kunnassa otetaan käyttöön kulttuurikasvatussuunnitelma vuosille 2023 – 2025. Suunnitelmalla lisätään kunnan eri tahojen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa tehtävää monipuolista yhteistyötä. Kulttuuripalvelut tarjoavat tiloja näyttelyille ja tapahtumille. Lisäksi järjestetään yhteistyöpalaveri säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa kulttuuritoimijoiden kanssa, jonka tavoitteena on tarjota avointa viestintää.

Kirjastopalvelujen tavoitteena on toimia asukkaiden kohtaamispaikkana tukien asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Kirjasto- ja tietopalvelujen vaikuttavuudella edistetään tasa-arvoista tiedonsaantia sekä yhteiskunnan kansalais-, tietoyhteiskunta ja digitaitoja. Kirjastopalvelut tukevat koulutusta, opiskelua ja elinikäistä oppimista tarjoamalla ajantasaista ja monipuolista aineistoa ja tietoa sekä asiantuntevaa palvelua. Omatoimikirjaston palvelut otetaan käyttöön Perhossa vuoden 2023 alkupuolella.

Eepos-alueen kirjastojen kanssa tehdään jatkuvasti yhteistyötä yhteisten uusien hankkeiden, palveluiden ja hankintojen suhteen, käyttäen hyväksi yhteistä kokoelmapolitiikkaa. Eepos kirjastojen alueelle valmistuu uusi strategia vuoden 2023 aikana. Perholla on Eepos-alueen (22 kuntaa) kirjastojen kanssa yhteinen kirjastojärjestelmä, kokoelma- ja asiakasrekisteri, joka

mahdollistaa kaikille kuntalaisille moni- ja tasapuolisen aineistosaatavuuden. Eepos-kirjastoilla on lisäksi yhteinen verkkokirjasto Eepos-Finna, joka palvelee asiakkaita ympärivuorokautisesti; asiakas voi varata aineistoa, uusia omia lainojaan, kuunnella ja lukea sähköisiä kirjoja. Finnan kautta on käytettävissä myös Naxos Music Library ja Naxos Music Library Jazz- musiikin kuuntelupalvelut sekä Rockway- musiikin soiton opiskelupalvelu. Verkkokirjastoa päivitetään jatkuvasti monipuolisemmaksi palvelumuodoksi. Asiakkaille uutena palveluna on myös Chat-palvelu. Kirjastoon pyritään hankkimaan kattavasti uutuusaineistoa Eepos-kokoelmapolitiikan ja laatusuositusten mukaisesti.

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT					
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	283	1 220	1 220	1	1
Maksutuotot	693	3 090	3 090	3	3
Muut toimintatuotot	221	430	430	1	1
Toimintatuotot	1 197	4 740	4 740	5	5
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-104 031	-108 310	-85 660	-86	-86
Palvelujen ostot	-19 390	-29 630	-31 060	-31	-31
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 373	-28 820	-28 820	-29	-29
Avustukset	-3 850	-1 000	-1 000	-1	-1
Vuokratulot	-38 906	-38 050	-41 870	-42	-42
Muut kulut	-211	-1 660	-1 660	-2	-2
Toimintakulut	-194 761	-207 470	-190 070	-191	-191
Toimintakate	-193 564	-202 730	-185 330	-186	-186
- ulkoiset	-147 693	-156 500	-135 610	-136	-136
- sisäiset	-45 871	-46 230	-49 720	-50	-50
Poistot ja arvonalentumiset			-4 000	-4	-4
Tilikauden tulos	-193 564	-202 730	-189 330	-190	-190

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuorisotila on avoinna seitsemäsluokkalaisista 17-vuotiaille asti keskiviikko- ja perjantai iltoina. Tilalla järjestetään toimintaa ja tapahtumia, jotka kumpuavat nuorten omista toiveista ja samalla tukevat heidän sosiaalisia tarpeitaan. Nuorisolain käsittämille nuorille (0–29-vuotiaat) jotka ylittävät 17 vuoden ikärajan järjestetään yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa heille suunnattua ja heidän toivomaansa vapaa-ajantoimintaa.

Kouluissa ja oppilaitoksissa toimii aktiivisesti koulunuorisotyö, jonka työ jatkuu koulupudokkaiden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi, sekä oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Koulunuorisotyö sisältyy välituntitoimintaa, ryhmäytymistä edistävää toimintaa, opiskelijoiden ja oppilaiden aktiivista kohtaamista, sekä yhteistyötä oppilas- ja opiskelijakunnan kanssa.

Nuorille järjestetään toimintaa, tapahtumia, retkiä ja tilaisuuksia, joista tiedotetaan nuorten suosimissa viestintäkanavissa. Nuorten elinympäristöjä koskevissa asioissa kuullaan nuorisovaltuustoa, jolta pyydetään mielipiteitä ja lausuntoja. Nuorten työllisyyttä tuetaan lapsille suunnatuilla kesäkerho, -leiri ja uimakoulutoiminnalla. Nuorten kerhotoimiin haetaan aktiivisesti ohjaajia ja kerhotoiminnan toteuttamista tehdään yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Nuorten ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä toteuttaa heille laaditun vuosikellon mukaista toimintaansa ja kartoittaa uusien toimintatapojen mahdollisuuksia, sekä yhteistyökumppaneita työnsä kehittämiseksi.

Liikuntapalvelut panostavat terveysliikuntaan ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseen yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kautta, huomioiden hyvinvointilautakunnan

avustussäännöt. Perinteiksi muodostuneet liikuntatapahtumat toteutetaan ja uusia kaikkia ikäluokkia palvelevia liikuntatapahtumia otetaan kokeiltavaksi. Lähiliikuntapaikkoja kehitetään monipuolisemman liikuntaharrastamisen mahdollistamiseksi. Perhon kunta tekee yhteistyötä Keski-Pohjanmaan Liikunta Ry:n kanssa.

Etsivä nuorisotyö tehostaa työtään jalkautumalla parina päivänä kuukaudessa nuorten pariin. Oppivelvollisuusiän nostamisen myötä, etsivä nuorisotyö panostaa koulupudokkaiden ennaltaehkäisyyn tehostamalla työtään 2. asteen nivelvaiheessa olevien, sekä toisen asteen opiskelijoiden säännöllisillä kohtaamisilla.

NUORISTO- JA LIIKUNTAPALELUT					
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	38	5 250			
Maksutuotot	11 545	25 170	16 860	17	17
Tuet ja avustukset	33 000	39 000	39 000	39	39
Muut toimintatuotot	309	460	100		
Toimintatuotot	44 892	69 880	55 960	56	56
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-107 730	-125 480	-132 180	-132	-132
Palvelujen ostot	-36 670	-91 730	-80 090	-80	-80
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 148	-8 480	-8 480	-8	-8
Avustukset	-15 505	-19 890	-19 890	-20	-20
Vuokrakulut	-38 782	-48 150	-51 790	-52	-52
Muut kulut	-1 339	-1 580	-1 580	-2	-2
Toimintakulut	-204 174	-295 310	-294 010	-294	-294
Toimintakate	-159 282	-225 430	-238 050	-238	-238
- ulkoiset	-118 696	-143 930	-166 170	-166	-166
- sisäiset	-40 586	-81 500	-71 880	-72	-72
Tilikauden tulos	-159 282	-225 430	-238 050	-238	-238

5.6 Tekninen lautakunta

	TP 2021	TA 2022 + muutos	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	3.032.170	2.123.540	1.698.410	1.698	1.698
Toimintakulut	-3.587.448	-3.575.790	-2.636.830	-2.637	-2.637
Toimintakate	-555.278	-1.452.250	-938.420	-938	-938
Poistot ja arvonalentumiset	-1.573.236	-1.239.940	-1.201.500	-1.251	-1.251

= valtuustoon nähden sitova erä

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 821 451	3 050 780	2 469 460	2 469	2 469
Maksutuotot	12 995	4 500			
Tuet ja avustukset	71 526	34 000	24 000	24	24
Muut toimintatuotot					
Vuokratuotot	2 669 241	2 282 750	2 395 610	2 396	2 396
Muut tuotot	463 711				
Muut toimintatuotot	3 132 952	2 282 750	2 395 610	2 396	2 396
Toimintatuotot	6 038 924	5 372 030	4 889 070	4 889	4 889
- ulkoiset	3 032 169	2 123 540	1 698 410	1 698	1 698
- sisäiset	3 006 755	3 248 490	3 190 660	3 191	3 191
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 434 753	-1 677 930	-1 181 910	-1 182	-1 182
Palvelujen ostot	-1 879 687	-1 861 920	-1 354 640	-1 355	-1 355
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 589 816	-1 561 310	-1 534 370	-1 534	-1 534
Muut toimintakulut	-195 091	-141 090	-115 600	-116	-116
Toimintakulut	-5 099 347	-5 242 250	-4 186 520	-4 187	-4 187
- ulkoiset	-3 587 448	-3 575 790	-2 762 830	-2 763	-2 763
- sisäiset	-1 511 899	-1 666 460	-1 423 690	-1 424	-1 424
Toimintakate	939 577	129 780	702 550	702	702
- ulkoiset	-555 279	-1 452 250	-1 064 420	-1 065	-1 065
- sisäiset	1 494 856	1 582 030	1 766 970	1 767	1 767
Poistot ja arvonalentumiset	-1 573 236	-1 239 940	-1 201 500	-1 251	-1 252
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-633 659	-1 110 160	-498 950	-549	-550

Tekninen lautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä: Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistö- ja huoltopalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitoksista sekä kunnan rakennusohjelman toteuttamisesta (investoinnit).

Riskit: Teknisen toimen henkilöstöä on vähennetty (projektipäällikkö v.2018 ja toimistosiihteri palveluista v.2022) ja sen takia henkilöstön työmäärä on kasvanut ja kuormittaa jäljelle jääneitä henkilöitä.

TEKNINEN HALLINTO	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	14				
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-48 180	-55 960	-57 370	-57	-57
Palvelujen ostot	-26 177	-33 490	-29 730	-30	-30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-745	-2 550	-2 550	-3	-3
Muut toimintakulut	-2 176	-3 900	-3 750	-4	-4
Toimintakulut	-77 278	-95 900	-93 400	-94	-94
Toimintakate	-77 264	-95 900	-93 400	-94	-94
- ulkoiset	-58 730	-75 610	-71 770	-72	-72
- sisäiset	-18 534	-20 290	-21 630	-22	-22

Tavoite	Toimenpide ja mittari
Kyläläisten/asukkaiden osallistaminen Yhdessä hyvinvointi Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista. yhteisen ideoinnin määrä kasvaa	Tekninen lautakunta jalkautuu kylille ja kuulee asukkaiden ideoita ja näkemyksiä teknisen toimen alaisista asioista. mittarina osallistujien määrä ja asukkaiden esittämien ideoiden määrä sekä niiden käyttöön otto/toteuttaminen

Tunnusluvut	yks.	TP2021	TA2022	TA2023
Ylläpidetyt kiinteistöt	kpl	94	57	57
Kerrosala yhteensä	m ²	46 288	36020	36020
Hoidetut viheralueet	ha	14	14	14
Ylläpidetyt kadut ja kvl:n väylät	km	13,9	13,9	13,9
Vesiliittymien määrä	kpl	1096	1096+3	1099 (+ta 2 kpl)
Vesijohtojen pituus	km	232	233	
Laskutetun veden määrä	m ²	194 025		
Vesimaksu (alv 0%)	€/m ³	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu	€/v	45,00	45,00	45,00
Viemäriliittymien määrä	kpl	587	587+1	588 (+ta 2 kpl)
Viemärijohtojen pituus	km	61	61	61
Laskutetun jätevesi	m ³	71 019		
Jätevesimaksu (alv 0%)	€/m ³	3,10	3,10	3,10
Perusmaksu	€/v	66,00	66,00	66,00
Hulevesiverkoston pituus	km	1,7	1,8	1,8
Kaukolämpöliittymien määrä	kpl	63	63	63
- josta kunnan sisäiset	kpl	34	27	27
Verkoston pituus	km	6	6	6
Laskutetun lämpö	MWh	7 895		
Kulutuskasvu	€/MWh	57,10	57,10	74,10
Lämmitettävä tilavuus	m ³	189 276	188 151	188 151

Kiinteistö- ja huoltopalvelut

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju, siivous- ja ravitsemuspäällikkö Sirpa Itäniemi

Kiinteistö- ja huoltopalvelut ylläpitävät ja korjaavat kunnan omistamaa kiinteistökantaa. Kiinteistöjen kuntoa sekä toimivuutta seurataan aktiivisesti ja korjaustoimet pyritään kohdistamaan oikea-aikaisesti investointiohjelmaan varatuista määrärahoista. Yhtiöitettujen kiinteistöjen osalta kiinteistöhuolto on yhtiön ulkoa ostamaa palvelua ja yhtiöiden toimintaa tuetaan tarvittaessa teknisen toimen asiantuntijoiden toimesta. Sähköisellä kiinteistöhuolto järjestelmällä ohjataan huolto- palvelutoimintaa.

Siivous- ja ravitsemispalvelut huolehtivat kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden ateriapalveluiden tuottamisesta.

Siivouspalveluiden toiminta-alueeseen kuuluvat koulut, päiväkotit, Kampus sekä kunnanvirasto, joissa siivoustiheyttä harvennetaan vanhasta mitoituksesta, tämän on tehnyt mahdolliseksi koulujen siirtyminen kengättömään toiminta malliin. Lisäksi vuokra-asuntojen yhteiset tilat, eläinlääkärin tilat, seurojentalo, kirjasto sekä nuoppari tilat kuuluvat kunnan siivottaviin kohteisiin.

Muutokset 2023

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa, jonka seurauksena Jalmiinakodin keittiö ja pesula toiminnat siirtyvät hyvinvointialueelle, henkilöstöä siirtyy 5+1 htv. Siivouspalveluista siirtyy hyvinvointialueelle Jalmiinakoti, terveyskeskus, Paloasema, Aamurusko ja toimintakeskus, henkilöstöä siirtyy 4 htv.

Tavoitteena on, että tytäryhtiöt hankkivat vuodesta 2023 alkaen kiinteistöhuollon palvelut markkinaehtoisesti ja näin ollen kiinteistöihin henkilöstötarve vähenee.

Mitoituksen mukaista siivousta harvennetaan, ja kotiateriapalveluiden järjestämistä selvitetään hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Näin ollen siivous- ja ravitsemustiimin henkilöstötarve vähenee.

Liikuntahalli investoinnin käynnistyessä: (mikäli AVI tekee myönteisen avustuspäätöksen ennen elokuuta 2023, väistötiloihin tarvittavat muutokset toteutettava koulujen kesälomien aikana)

- keskuskeittiö ja kirkonkylän koulun ruokala siirtyvät väistötiloihin
- väistöaikana ruokahuolto toimii kahdessa valmistuskeittiössä. Kampuksen keittiöllä valmistetaan kirkonkylän koulujen ateriat, jolloin lukiolaiset ruokailevat kampuksen ruokalassa ja kirkonkylän peruskoululaiset ruokailevat kirjaston alakertaan toteutetuissa väistötiloissa. Möttösen koulun keittiöllä valmistetaan Möttösen koulun ja päiväkodin ateriat.
- väistön aikana tarvitsee tehdä muutoksia ravitsemustiimin henkilöstöön. Näitä muutoksia ei ole viety vielä talousarvion lukuihin tai henkilöstö suunnitelmaan.

Riskit: Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari
Energiatohokkuuden edistäminen.	Kunnan omistamissa kiinteistöissä vaihdetaan led -valaistukseen ja toteutetaan muut energiatohokkuutta lisäävät toimet esim. aurinkokennot talousarvion puitteissa.

Sujuvuudella taloushyötyjä • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	• mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja kuntakuva (kuntalaiskysely)
---	--

TILAVUOKRAUSPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	277 778	369 090	299 400	299	299
Maksutuotot	5 284				
Tuet ja avustukset	4 889				
Vuokratuotot	2 216 227	2 189 370	2 302 230	2 302	2 302
Muut tuotot	158 660				
Toimintatuotot	2 662 838	2 558 460	2 601 630	2 601	2 601
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-244 688	-353 900	-310 960	-311	-311
Palvelujen ostot	-1 143 056	-1 276 550	-932 630	-933	-933
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-680 885	-641 290	-746 120	-746	-746
Muut toimintakulut	-48 357	-46 790	-40 610	-41	-41
Toimintakulut	-2 116 986	-2 318 530	-2 030 320	-2 031	-2 031
Toimintakate	545 852	239 930	571 310	570	570
- ulkoiset	83 645	-95 230	44 130	43	43
- sisäiset	462 207	335 160	527 180	527	527
Poistot ja arvonalentumiset	-894 607	-710 040	-684 570	-701	-701
Tilikauden tulos	-348 755	-470 110	-113 260	-131	-131

ASUNTOJEN VUOKRAUSPALV.	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	178	100	100	0	0
Maksutuotot	2 764				
Muut toimintatuotot	706 890	45 270	45 270	45	45
Toimintatuotot	709 832	45 370	45 370	45	45
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-12 976				
Palvelujen ostot	-200 901	-5 330	-350	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-79 609	-900	-1 100	-1	-1
Muut toimintakulut	-55 410	-21 800	-22 050	-22	-22
Toimintakulut	-348 896	-28 030	-23 500	-23	-23
Toimintakate	360 936	17 340	21 870	22	22
- ulkoiset	452 216	17 560	22 090	22	22
- sisäiset	-91 280	-220	-220	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-149 901				
Tilikauden tulos	211 035	17 340	21 870	22	22

TUKIPALVELUT (ATERIA-JA PUHTAUSPALVELUT)					
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 486 654	1 579 120	957 380	957	957
Tuet ja avustukset	66 637	31 000	21 000	21	21
Muut toimintatuotot	248				
Toimintatuotot	1 553 539	1 610 120	978 380	978	978
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-972 288	-1 121 580	-659 310	-659	-659
Palvelujen ostot	-183 709	-168 680	-78 180	-78	-78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-317 197	-330 750	-188 100	-188	-188
Muut toimintakulut	-60 286	-62 700	-42 720	-43	-43
Toimintakulut	-1 533 480	-1 683 710	-968 310	-968	-968
Toimintakate	20 059	-73 590	10 070	10	10
- ulkoiset	-763 644	-982 900	-841 930	-842	-842
- sisäiset	783 703	909 310	852 000	852	852
Poistot ja arvonalentumiset	-18 481	-15 850	-15 070	-15	-15
Tilikauden tulos	1 578	-89 440	-5 000	-5	-5

Yhdyskuntapalvelut

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju

Tehtävä: Kaavatiet ja kunnan muut tiet talviaurataan ja kesäkunnossa pidetään vakiintuneen tavan mukaisesti. Talviauraus- ja liukkaudentorjuntasopimukset ovat kilpailutuksessa vuosille 2022-2025(optio 2026). Pysyvän asutuksen ulospääsyteinä toimivat yksityistiet talvikunnossa pidetään, mikäli pihatien tai yksityistiekunta on tehnyt hakemuksen talvikunnossapitoon. Teiden kunnossapitotyöt tehdään teiden kunnossapitotarpeet huomioiden yhdenmukaisesti yleisen tienpidon kanssa.

Kunnossapidossa painotetaan liikenteellisesti merkittäviä teitä. Kesäkunnossapitoon ei myönnetä enää kunnossapitoavustusta. Yksityisteiden peruskorjaukseen on haettavissa avustuksia ELY-keskukselta (maks. 50 %) ja kunnalta (maks. 20 %).

Tievalaistus kunnossapidetään rakennetuissa kohteissa ja yökatko on klo 22-06 välillä.

Kunnan omistamien yleisten alueiden ja ympäristön julkista kuvaa parannetaan.

Ulkoilu- ja urheilualueet hoidetaan hyvinvointilautakunnan määrittelemän tason mukaisesti. Tekojään yllä- ja kunnossapitoon panostetaan edellisen vuoden tapaan. Hulevesimaksun keräämisestä luovutaan 1.1.2023 alkaen.

Riskit: Koronan ja Venäjän sodan vaikutukset näkyvät konetöiden hinnoissa ja syksyllä 2022 kilpailutettujen talvipuhtaanapito urakoiden yksikköhinnat ovat nousseet talven 2021-2022 hinnoista noin 10-30%. Lisäksi toteutumaan vaikuttaa lumisadepäivien määrä ja niitä on vaikea ennustaa talousarviota laadittaessa.

Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

TIET JA YLEISET ALUEET	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	16				
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-12 489	-12 830	-13 170	-13	-13
Palvelujen ostot	-108 091	-141 360	-98 180	-98	-98
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 910	-26 200	-27 900	-28	-28
Toimintakulut	-148 490	-180 390	-139 250	-139	-139
Toimintakate	-148 490	-180 390	-139 250	-139	-139
- ulkoiset	-141 599	-173 230	-133 770	-134	-134
- sisäiset	-6 891	-7 160	-5 480	-5	-5
Poistot ja arvonalentumiset	-82 132	-94 520	-125 360	-130	-130
Tilikauden tulos	-230 622	-274 910	-264 610	-269	-269

PUISTOT JA VIHERALUEET	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	13 435	37 020			
Tuet ja avustukset		3 000	3 000	3	3
Muut toimintatuotot	48 106	48 110	48 110	48	48
Toimintatuotot	61 541	88 130	51 110	51	51
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-53 082	-49 120	-56 190	-56	-56
Palvelujen ostot	-69 431	-68 870	-52 950	-53	-53
- Kaatopaikka alueiden kunnossapito			-250 000		
- Kaatopaikka, pakollisen varauksen purku			250 000		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 857	-28 220	-33 900	-34	-34
Muut toimintakulut	-672	-5 900	-6 470	-6	-6
Toimintakulut	-166 042	-152 110	-149 510	-149	-149
Toimintakate	-104 501	-63 980	-98 400	-98	-98
- ulkoiset	-120 693	-108 000	-109 970	-110	-110
- sisäiset	16 192	44 020	11 570	12	12
Poistot ja arvonalentumiset	-97 843	-99 840	-69 120	-84	-84
Tilikauden tulos	-202 344	-163 820	-167 520	-182	-182

Tavoite	Toimenpide ja mittari
Energiatehokkuuden edistäminen.	Alueiden, pihojen ja kunnan tiestöllä vaihdetaan led -valaistukseen talousarvion puitteissa.
Sujuvuudella taloushyötyjä	mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja kuntakuva (kuntalaishyöty)
- tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu - ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia.	
Kokonaishyödyt:	
- yhteisen ideoinnin määrä kasvaa - kestävä kuntatalous	

Yleisten alueiden ja puistojen (sis. leikkipuistot) viihtyvyyden parantaminen Yhdessä hyvinvointi • kunta ja kuntalaiset yhteistyössä parantamaan viihtyvyyttä Kokonaishyödyt: • ympäristön viihtyvyys	Paikkojen yleistä kunnostamista (kaikilla kylillä ja yhteistyössä asukkaiden kanssa, jopa talkoita, muitakin kuin kevätsiivous), roskakorit kuntoon ja säännöllinen tyhjennys, kesällä istutuksia, kesäkukkia ja huolellisesti hoidetut alueet (talousarvion puitteissa). Kesäpiha-/aluekisa yhteistyössä ympäristölautakunnan kanssa. • mittarina osallistujien määrä ja kuntakuva
---	---

Liikelaikokset

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä: Liikelaikosten hoito ja kunnossapitotehtävät. Liikelaikosten toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein.

Vesihuoltolaitos

Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

Vesi- ja viemärlaitoksesta esitetään kirjanpidollisesti eriytetty tilinpäätös (tase, tulos- ja rahoituslaskelmat liitetietoineen). Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä Vesihuoltolaitos. Vesihuoltolaitoksen peruspääomalle ja taseessa muodostuvalle lainalle kunnanvaltuusto määrää laskennallisen koron. (Kvalt 22.2.2016 § 11 mukaan korko on 1 %.)

Riskit: Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.

Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

VESIHUOLTOPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	510 504	519 890	524 130	524	524
Maksutuotot	4 947	4 500			
Muut toimintatuotot	2 808				
Toimintatuotot	518 259	524 390	524 130	524	524
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-82 940	-76 030	-76 970	-77	-77
Palvelujen ostot	-90 467	-101 080	-108 720	-109	-109
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-96 250	-86 100	-100 700	-101	-101
Muut toimintakulut	-8 085				
Toimintakulut	-277 742	-263 210	-286 390	-287	-287
Toimintakate	240 517	261 180	237 740	237	237
- ulkoiset	225 078	245 320	224 710	224	224
- sisäiset	15 439	15 860	13 030	13	13
Poistot ja arvonalentumiset	-229 253	-222 000	-212 570	-217	-217
Tilikauden tulos	11 264	39 180	25 170	20	20

Kaukolämpölaitos

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta kulutuksen edellyttämässä laajuudessa. Tuottosopimuksessa on asetettu tavoitteeksi, että lämpöenergiaa tuotetaan hakkeella, kuorella, turpeella ja purulla niin paljon kuin teknisesti on tarkoituksen mukaista. Kattilaa hankittaessa on arvioitu, että hakekattilalla voidaan tuottaa noin 95 % vuotuisesta kaukolämmöntarpeesta, mutta tarve on kasvanut, joten tavoite on asetettu alemmaksi, eli kokonaisenergiamäärästä 85 %. Loppu tuotetaan lämpökeskuksessa olevilla kevyt öljy kattiloilla.

Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä.

Aloitetaan selvitystyö kaukolämpölaitoksen mahdollista yhtiöittämisestä ja yhteistyökumppanin hakemiseksi.

Riskit: Lämpölaitoksen kattilan teho ei enää riitä kunnolla nykyiselle liittymä määrälle, joten verkoston laajentaminen on merkittävä riski. Kattilaa joudutaan ajamaan ylitteillä ja se lyhentää kattilan käyttöikää ja lisää rikkoutumisen riskiä. Lämmitysöljyn hinta on noussut merkittävästi maailmanmarkkinoilla ja tämä korostaa riskin vaikutusta.

Kaukolämpöverkoston kunto on pääosin hyvä (5,5 km), mutta verkostossa on vielä 0,5 km kunnostamatonta heikkokuntoista osuutta.

Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

ENERGIAHUOLTOPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	532 972	545 560	688 450	688	688
Toimintatuotot	532 972	545 560	688 450	688	688
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-8 108	-8 510	-7 940	-8	-8
Palvelujen ostot	-57 854	-66 560	-53 900	-54	-54
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-344 364	-445 300	-434 000	-434	-434
Muut toimintakulut	-20 106				
Toimintakulut	-430 432	-520 370	-495 840	-496	-496
Toimintakate	102 540	25 190	192 610	192	192
- ulkoiset	-231 481	-280 160	-197 910	-199	-199
- sisäiset	334 021	305 350	390 520	391	391
Poistot ja arvonalentumiset	-101 020	-97 690	-94 810	-105	-105
Tilikauden tulos	1 520	-72 500	97 800	87	87

Tavoite	Toimenpide ja mittari
Energiatehokkuuden edistäminen.	Kunnan vesihuoltoverkoston hulevesiongelmia pienennetään etsimällä kohteet, joista hulevesiä pääsee viemäriverkostoon.
Sujuvuudella taloushyötyjä	mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja puhdistamolle saapuvan jätevesimäärän pieneneminen
• tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu	
• ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia.	
Kokonaishyödyt:	

• yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	
--	--

5.7 Ympäristölautakunta

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 (1.000 €)	TS 2025 (1.000 €)
Toimintatuotot (ulkoiset)	39.977	21.500	19.500	20	20
Toimintakulut (ulkoiset)	-367.502	-469.390	-60.330	-61	-61
Toimintakate	-327.524	-447.890	41.160	-41	-41
Poistot ja arvonalentumiset	-59.379	-48.670	-34.950	-35	-35

= valtuustoon nähden sitova erä

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	5 238				
Maksutuotot	17 120	21 500	19 500	20	20
Muut toimintatuotot	17 620				
Toimintatuotot	39 978	21 500	19 500	20	20
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-44 459	-44 170	-38 010	-38	-38
Palvelujen ostot	-331 794	-432 830	-31 680	-32	-32
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-590	-1 050	-1 050	-1	-1
Muut toimintakulut	-1 601	-3 300	-3 300	-3	-3
Toimintakulut	-378 444	-481 350	-74 040	-74	-74
Toimintakate	-338 466	-459 850	-54 540	-54	-54
- ulkoiset	-327 525	-447 890	-41 160	-41	-41
- sisäiset	-10 941	-11 960	-13 380	-13	-13
Poistot ja arvonalentumiset	-59 379	-48 670	-34 950	-35	-35
Tilikauden tulos	-397 845	-508 520	-89 490	-89	-89

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Hyvinvointi Ympäristön viihtyvyys	Ympäristön siisteys: Valvonta ja tarvittaessa annetaan kehoituksia mittarina kuntalaispalaute

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja Jyri Harju

Ympäristötoimi käsittää ympäristölautakunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Lautakunta hoitaa lakisääteiset rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maa-ainestenoton sekä jätehuollon valvontatehtävät. Lautakunta toimii ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristölupaviranomaisena ja maa-aines- ja rakennuslain mukaisena lupaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena. Lautakunnan tehtävänä on valvoa kunnassa tapahtuvaa rakennustoimintaa sekä kaavoituksen toteutumista siten, kuin niistä on erikseen säädetty.

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan avulla edistää hyvää ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä valvoo ympäristön laatua. Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus, Suomen rakentamismääräyskokoelma sekä kunnan rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta palvelee

kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta sekä luvanhakijoiden ja naapurien oikeusturvan takaamisesta rakennettaessa.

Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Ympäristösuojelulain mukaiset tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen. Rakennustarkastaja toimii kunnan ympäristösihteerinä.

Palo- ja pelastustoimi siirtyy hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta eikä näin ollen pelastustoimen budjetti enää kuulu ympäristölautakunnan alaisuuteen.

Tunnusluvut	tp 2019	tp 2020	tp 2021	TA 2022	TA 2023
Rakennuslupahakemukset	66	65	44	45	45
Maa-aineslupahakemuksia	1	2	3	2	1
Ympäristölupahakemuksia	3	2	2	2	1
Rakennusilmoituksia	16	42	27	30	30
Poikkeuslupahakemuksia	1	1	0	1	1
Suoritettavat ympäristölupavalvonnat		1	6	15	15

RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU					
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	38				
Maksutuotot	17 120	21 500	19 500	20	20
Toimintatuotot	17 158	21 500	19 500	20	20
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-41 109	-41 200	-38 010	-38	-38
Palvelujen ostot	-20 677	-28 160	-31 680	-32	-32
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-590	-1 050	-1 050	-1	-1
Muut toimintakulut	-1 601	-3 300	-3 300	-3	-3
Toimintakulut	-63 977	-73 710	-74 040	-74	-74
Toimintakate	-46 819	-52 210	-54 540	-54	-54
- ulkoiset	-35 878	-40 250	-41 160	-41	-41
- sisäiset	-10 941	-11 960	-13 380	-13	-13

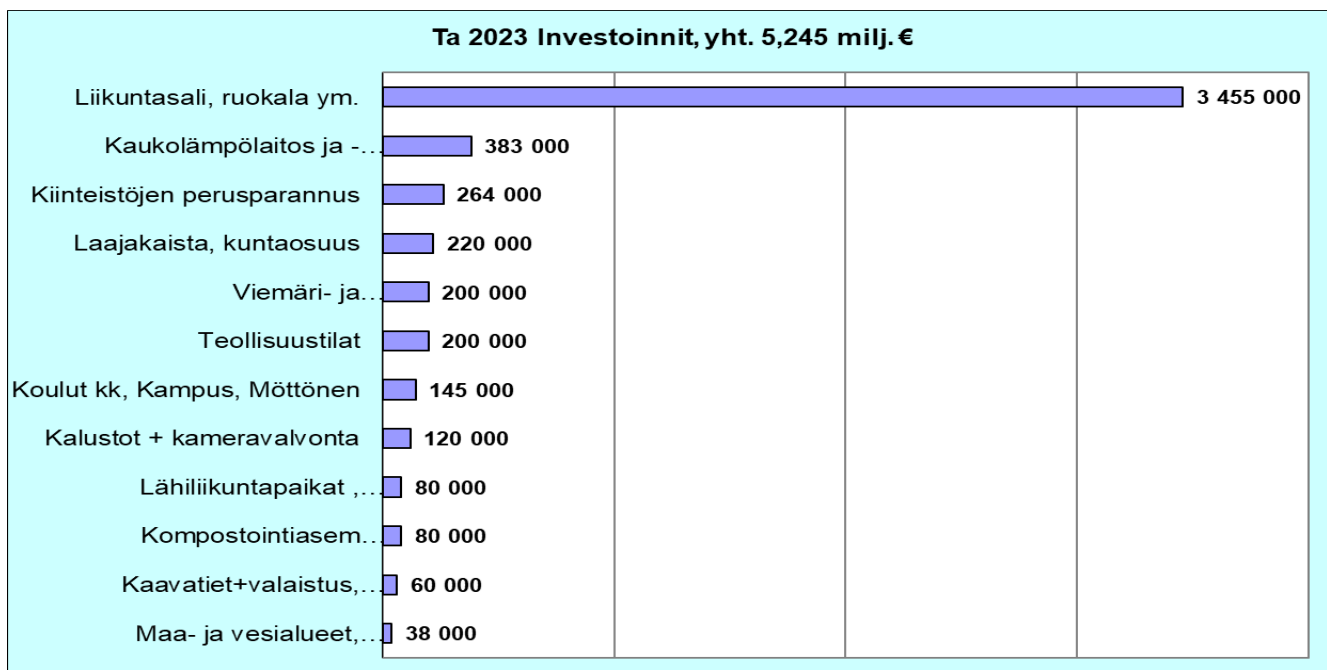
6 Investointiosa

TALOUSARVIO 2023, TS 2024 - 2025					
MAA- JA VESIALUEET, TONTTIMAAT					
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	KÄYTTÖOMAISUUS	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
0	-14 350	Menot	-25 000	-25 000	-25 000
12 000	25 000	Tulot	25 000	25 000	25 000
12 000	10 650	Netto	0	0	0
<i>Maa-alueiden osto ja myynti</i>					
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS					
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	SUUNNITTELUITEHTÄVÄT	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-8 818		Menot	-10 000	-10 000	-10 000
<i>Yleiskaava ym.</i>					
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	KOKKONEVAN TUULUPUISTO			
-1 806		Menot			
<i>Kaavoitus</i>					
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	OSAKKEET	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-4 370	-13 650	Menot	-3 000	-3 000	-3 000
<i>Osakkeet</i>					
		LAAJAKAISTAHANKKEET	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
		Menot	-220 000		
<i>Kuntaosuus</i>					
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	KAAVATIET; RAKENTAMINEN JA PERUSPARANNUS	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-62 019	-307 000	Menot	-10 000	-10 000	-10 000
	100 000	Tulot			
	-207 000	<i>Toteutus teknisen lautakunnan päätöksen mukaan, pienet peruskorjaukset</i>			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	KAAVATEIDEN VALAISTUS	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-21 288	-114 000	Menot	-30 000	-30 000	-30 000
<i>Valaisimien uusiminen</i>					
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	YKSITYISTEIDEN PERUSPARANTAMINEN	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-25 212	-20 000	Menot	-15 000	-15 000	-15 000
<i>Kuntaosuus</i>					
<u>TP 2021</u>		LEHDONTIEN SILLAN KANSI JA KAITEET, PAPPILANTIEN SILTA			
-58 749		<i>Menot</i>			
		ULKOILUALUEET JA LEIKKIKENTÄT	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
		Menot	-15 000	-15 000	-15 000
<i>Sahinkoski, Hiekanmäki ym.</i>					
		PAAVONKALLION KUNTOPORTAAT ym.	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	<i>Ulkokuntosalilaitteet, haketus</i>	-20 000		
-39 947	-10 000	Menot			
17 050	<i>Elyn avustus</i>				
-22 897					
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	Oksakosken lähiliikunta-alue	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-24 896	-30 000	<i>Menot</i>	-10 000		
IRTAIN OMAISUUS					
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	ICT- JA TOIMISTOKONEET	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-12 862	-20 000	Menot	-15 000	-15 000	-15 000
<i>Hallinnon työkaluja, ProEconomica, Dynasty</i>					

	<u>TA 2022</u>	SIIVOUS JA RUOKAHUOLTO	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
	-26 000	Menot	-15 000		
		<i>Kalustohankinnat keittiölle ja siivoukseen</i>			
<u>TP 2021</u>		SIVISTYSTOIMI, MUU KALUSTO	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-12 476		Menot	-20 000	-5 000	-5 000
		<i>Yläkoulu, lukio v. 2023 ja 2025, Perusop. V. 2024</i>			
		HYVINVOINTILAUTAKUNTA			
	<u>TA 2022</u>	OMATOIMIKIRJASTO			
	-40 000	Menot			
	<u>20 000</u>	Tulot, avustus			
	-20 000	Netto			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	PALOTOIMI			
-15 000	-36 000	Menot			
<u>20 726</u>	<u>25 000</u>	Tulot			
	-11 000	Netto			
		<i>v. 2022 Miehistöauton vaihto</i>			
		TEKNINEN TOIMI/KALUSTO	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
		Menot	-10 000		-10 000
		<i>Ruohonleikkuri</i>			
	<u>TA 2022</u>	TEKNINEN /ATERIAPALVELUAUTO			
	-50 000	Menot			
		<i>v. 2022 pakettiauto</i>			
	<u>TA 2022</u>	TEKNINEN TOIMI/KALUSTO			
	-10 000	Menot			
		<i>v. 2022 Henkilönostin siäkäyttöön</i>			
		KAMERAVALVONTA JÄRJESTELMÄ	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
		Menot	-60 000		
		<i>Möttönen, Kirkonkylä</i>			
<u>TP 2021</u>		PÄIVÄKOTI	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-1 392 121		Menot	-40 000		
		<i>Metsäalueen aita, turva-alue leikkikalusteille</i>			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	LIIKUNTAHALLI	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
	-100 000	Menot	-2 155 000	-2 155 000	
		Tulot, avustus	<u>750 000</u>		
		<i>Suunnittelu ja rakentaminen</i>	-1 405 000		
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	KESKUSKEITTIÖ JA RUOKALA	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
		Menot	-1 300 000	-1 000 000	
		<i>Suunnittelu ja rakentaminen, kivikoulun purku</i>			
		KUNTOSALIN PERUSKORJAUS	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
		Menot		-50 000	-50 000
		<i>Peruskorjaus, ilmastointi, salaojitus</i>			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	KAMPUS, PÄÄRAKENNUS JA OPETUSTYÖPAJA	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
	-150 000	Menot			
		<i>Opetustilojen saneeraus</i>			

<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	KESKUSKOULUN TILAT	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
	-90 000	Menot			
		<i>Kotitalousopetuksen tilat</i>			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	PUUKOULU	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
44 081		Menot	-35 000		-150 000
		<i>Ulkomaalaus 2023, saneeraus 2025</i>			
		MÖTTÖSEN KOULU	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
		Menot	-110 000		
		<i>Lämmitysjärjestelmä, Vanha osa</i>			
	<u>TA 2022</u>	JALMIINAKOTI	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
	-190 000	Menot			
		<i>Vesikatto</i>			
		KIINTEISTÖJEN PERUSKUNNOSTUKSET	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
		Menot	-264 000		
		Tulot			
		Netto			
		<i>Kampus Päärakannus, Terveyskeskus ym.</i>			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	TEOLLISUUSTILAT/ NEULOMOHALLI	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-106 668		Menot	-200 000		
		<i>Neulomohallin peruskorjaus</i>			
		<i>Posti ja eläinlääk.tilat (purku)</i>			
		VESI-, VIEMÄRI- JA KAUKOLÄMPÖLAITOS			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	VESIJOHTOVERKOSTO	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
-6 571	-20 000	Menot	-20 000	-20 000	-20 000
		<i>Verkoston laajentaminen</i>			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	VESIKULUTUSMITTARIT	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
	-80 000	Menot	-80 000	-80 000	
		<i>Uusiminen etäluettaviksi</i>			
	<u>TA 2022</u>	VESIJOHTO- JA VIEMÄRIVERKOSTOJEN KARTOITUS	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
	-50 000	Menot	-50 000		
		<i>V. 2022 Vesijohtov. 35 t€, viemäri 15 t€</i>			
		VESIJOHTO- JA VIEMÄRIVERKOSTOT	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
		Menot	-30 000		
		<i>Verkostojen peruskunnostus</i>			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	VIEMÄRIVERKOSTO	<u>TA 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>
	-20 000	Menot	-20 000	-20 000	-20 000
		<i>Verkoston laajentaminen (nykyinen alue)</i>			
<u>TP 2021</u>		KALUSTO			
-14 444		Menot			
		<i>Viemärin aukaisulaite</i>			
<u>TP 2021</u>	<u>TA 2022</u>	HULEVESIVERKOSTO			
	-5 000	Menot			
		<i>Laajentaminen, nykyinen alue</i>			

		RUUNAKANGAS	TA 2023	TS 2024	TS 2025
		Menot	-80 000		
		<i>Kompostikentän peruskorjaus</i>			
		KAUKOLÄMPÖVERKOSTO	TA 2023	TS 2024	TS 2025
		Menot	-20 000		
		<i>Verkoston laajentaminen (nykyinen alue)</i>			
		KAUKOLÄMPÖVERKOSTO	TA 2023	TS 2024	TS 2025
		Menot	-300 000		
		<i>Verkoston peruskorjaus (Keskustie-Antintie, Keskustie-Sahintie)</i>			
		KAUKOLÄMPÖLAITOS/ KATTILA	TA 2023	TS 2024	TS 2025
		Menot	-63 000		
		<i>Kattilan peruskunnostus</i>			
		TYTÄRYHTEISTÖT /YHTIÖITTÄMINEN 2021, SVOP 2022			
<i>TP 2021</i>	<i>TA 2022</i>	OSAKKEET, Tytäryhteisöt			
-3 520 891		<i>Osakkeet</i>			
211 398					
-3 309 493		ASUINRAKENNUKSET			
2 765 286		Tulot			
voitto-301499,93		<i>Yhtiöittäminen</i>			
		TEOLLISUUSTILAT			
755 605		Tulot			
voitto-151251,19		<i>Yhtiöittäminen</i>			
		INVESTOINTIHANKKEET 2023 - 2025			
<i>TP 2021</i>	<i>TA 2022</i>	INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2023	TS 2024	TS 2025
-5 284 059	-1 396 000	MENOT	-5 245 000	-3 453 000	-378 000
3 782 065	170 000	TULOT	775 000	25 000	25 000
-1 501 993	-1 226 000	NETTO	-4 470 000	-3 428 000	-353 000

7 Liitteet

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma 2023 -

Perhon kunnan vakinaiset ja määräaikaiset virka- ja työsuhteet 31.12.2022 sekä muutokset vuosina 20:

Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunnitteluvuosina			
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
KUNNANHALLITUS										
Kunnanjohtaja	V	va.	1	1	1					
Talous- ja hallintojohtaja	V	va.	1	1	1					
Työvalmentaja	V	ma.	1	1	1					
			3,0	3,0	3,0	0,0	0,00			
TUKIPALVELUT/Toimistotiimi			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
Hallintosihteeri	V	va.	1	1	1,00					
Taloussihteeri	V	va.	1	1	0,58			-0,4		
Henkilöstösihteeri	T	va.	1	1	1					
Koulusihteeri	V	va.	1	1	1					
Toimistosihteeri	V	va.	0	0,60	0			-0,6		
Kanslisti	T	va.	1	1	1					
Toimistotyöntekijä	T	va.	1	1	1					
Tietohallintoasiantuntija	T	va.	1	1	1					
Viestintäsihteeri	T	ma.	1	1	1					
Taloussihteeri	T	va.	0	1	1					
			8,00	9,60	8,58	0,00	0	-1,0	0,0	0
KUNNANHALLITUS YHT.			11,00	12,60	11,58	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0
Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
SIVISTYSLAUTAKUNTA										
Sivistysjohtaja	V	va.	1,0	1,0	1,0					
Päivähoito- ja varhaiskasvatuspalvelut										
Varhaiskasvatusjohtaja	V	va.	1	1	1					
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	T	va.	1	1	1					
Mäntymetsän Päiväkoti										
Varhaiskasvatuksen opettaja	V	va.	1	1	1					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	va.	1	1	1					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	va.	1	1	1					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	va.	1	1	1					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	va.	1	1	1					
Varhaiskasvatuksen opettaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja sissi	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					

Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunnitteluvuosina			
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työil.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Ryhmäperhepäivähoitaja	T	va.	1	1	1					
Ryhmäperhepäivähoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Lastenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Henkilökohtainen ohjaaja	T	va.	1	0,6	1			0,4		
Lastenhoitaja	T	ma	1	0	1			1,0		
Lastenhoitaja, sissi	T	ma	1	0	1			1,0		
Henkilökohtainen ohjaaja	T	va.	1	1	1					
Henkilökohtainen ohjaaja	T	va.	1	0	1			1,0		
Varhaiskasvatus yhteensä			34,0	30,6	34,0	0,0	0,0	3,4	0,0	0,0
Aamu-/iltapäivätoiminta(täydentävä varhaiskasvatus)										
Lastenhoitaja	T	va.	0,5	0,5	0,5					
Lastenhoitaja	T	va.	0,5	0,5	0,5					
Lastenhoitaja	T	va.	0,5	0,5	0,5					
Lastenhoitaja	T	va.	0,5		0,5			0,5		
			2,0	1,5	2,0	0,0	0	0,5	0	0
VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ			36,0	32,1	36,0	0,0	0,0	3,9	0,0	0,0
Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työil.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
Esiopetus										
Esiluokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Esiluokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Esiluokanopettaja	V	va.	1	1	0,5			-0,5		
Lastenhoitaja	T	va.	0,5	0,5	0,5					
Lastenhoitaja	T	va.	0,5	0,5	0,5					
Lastenhoitaja	T	va.	0,5	0,5	0,5					
Koulunkäynnin ohjaaja	T	va.	0,5		0,5			0,5		
Koulunkäynnin ohjaaja	T	ma	0,5		0,5			0,5		
			5,5	4,5	5,0	0,00	0	0,5	0	0
PERUSOPETUS ALAKOULUT										
Rehtori	V	va.	1	1	1					
Koulukuraattori	T	va.	0,5	0,5	0,0			-0,5		
Koulunkäynnin ohj. Nepsy	T	va.	1,0	1,0	1,0					
			2,5	2,5	2,0	0,0	0	-0,5	0	0

Virka- ja toiminimike			Muutokset suunnitteluvuosina							
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunnitteluvuosina			
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll. tuella	Josta avoinna / täyttämättä	2 023,0	2 024	2 025
KIRKONKYLÄN KOULU										
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja, resurssi	V	ma	1	0,6	0,6					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Englannin lehtori	V	va.	1	1	1					
Tuntiopettaja	V	va.	0,25	0,25	0,25					
Erityisopettaja	V	va.	1	1	1					
Erityisopettaja	V	va.	1	1	1					
Kehitysvammaistenhoitaja	T	va.	1	1	1					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					
Koulunkäynninohjaaja, ma	T	ma	0,67	0,50	1,00			0,5		
			18,32	17,75	18,25	0,00		0,5		
Pienryhmät										
Erityisopettaja, ma	V	va.	1	1	1					
Erityisluokanopettaja, ma	V	ma	1	1	1					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	1	1	1					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	ma	1,00	0,60	1,00			0,4		
Koulunkäynninohjaaja	T	ma	0,85	1,00	0,85			-0,15		
Koulunkäynninohjaaja	T	ma	0,85	0,85	0,85					
			8,3	8,0	8,25	0,00	0	0,25	0	0
MÖTTÖSEN KOULU										
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1,00	0,88	1			0,12		
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Luokanopettaja	V	va.	1	1	1					
Erityisopettaja/resurssi	V	va.	1	1	1					
Englannin opettaja	V	va.	1	1	1					
Tuntiopettaja	V	va.	0,25	0,25	0,25					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,79	0,85	0,85					
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					

Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunnitteluvuosina			
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	1,00	0,85	0,85					
Möttösen koulu yhteensä			11,74	11,53	11,65	0,00	0,0	0,12	0,0	0,0
Esi- ja perusopetus 0-6 ja pienryhmät			46,3	44,28	45,15	0,0	0,0	0,87	0,0	0,0
Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
PERUSOPETUS YLÄKOULU										
Rehtori	V	va.	0,5	0,5	0,5					
Lehtori	V	va.	1	1	1					
Lehtori	V	va.	0,6	0,6	0,6					
Tuntiopettaja	V	va.	0,90	0,90	0,90					
Lehtori	V	va.	0,50	0,50	0,50					
Lehtori	V	va.	0,55	0,80	0,80					
Lehtori	V	va.	1	1	1					
Lehtori	V	va.	0,60	0,60	0,60					
Lehtori	V	va.	1,00	1,00	1,00					
Tuntiopettaja	V	va.	0,50	0,50	0,50					
Lehtori	V	va.	1	1	1					
Lehtori	V	va.	0,20	0,20	0,20					
Erityisopettaja	V	va.	1	1	1					
Lehtori	V	va.	1	1	1					
Opinto-ohjaaja	V	va.	0,5	0,5	0,5					
Lehtori	V	va.	0,20	0,20	0,20					
Tuntiopettaja, kielet	V	va.	0,80	0,80	0,80					
Lehtori, liikunta	V	va.	0,80	0,80	0,80					
Tuntiopettaja, liikunta	V	va.	0,90	0,90	0,90					
Tuntiopettaja (ma, fy, ke)	V	va.	1	1	1					
Tuntiopettaja (us)	V	va.	0,6	0,6	0,6					
Sivutoiminen tuntiope (mu)	V	ma.	0,40	0,40	0,40					
Koulukuraattori	T	va.	0,4	0,4	0,0			-0,4		
Erityisopettaja	V	ma	1,0		1,0			1,0		
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,50	0,85			0,35		
Koulunkäynninohjaaja	T	va.	0,85	0,85	0,85					
Yläkoulu yhteensä			18,65	17,55	18,50	0,00	0,00	0,95	0,00	0,00
LUKIO										
Rehtori	V	va.	0,50	0,50	0,50					
Opinto-ohjaaja	V	va.	0,50	0,50	0,50					
Lehtori	V	va.	1,00	1,00	1,00					
Lehtori	V	va.	0,80	0,80	0,80					
Lehtori	V	va.	0,80	0,80	0,80					
Lehtori	V	va.	0,45	0,20	0,20					

Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunnitteluvuosina			
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
Lehtori	V	va.	0,40	0,40	0,40					
Lehtori, liikunta	V	va.	0,20	0,20	0,20					
Tuntiopettaja	V	va.	0,10	0,10	0,10					
Tuntiopettaja	V	va.	0,50	0,50	0,50					
Tuntiopettaja, ma	V	va.	0,10	0,10	0,10					
Tuntiopettaja,(us, psuk. fil)	V	va.	0,40	0,40	0,40					
Sivutoiminen tuntiope (mu)	V	ma.	0,10	0,10	0,10					
Tuntiopettaja, kielet	V	ma.	0,10	0,10	0,10					
Koulukuraattori	T	va.	0,10	0,10	0,00			-0,1		
Lukio Yhteensä			6,05	5,80	5,70	0,00	0,00	-0,1	0,00	0,00
YLÄKOULU JA LUKIO YHTEENSÄ			24,7	23,35	24,20	0,0	0	0,85	0	0
SIVISTYS LTK			108,0	100,73	106,35	0,0	0,0	5,62	0,0	0,0
Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
Kirjastovirkailija	V	va.	1	1	1					
Kirjastovirkailija	T	va.	1	1	1					
Kirjastoavustaja	T			0,50	0,0			-0,5		
Nuoriso-kulttuurisihteeri	V	va.	1	1	1					
Vapaa-aikaohjaaja/koulunuorisott	T	va.	1	1	1					
Etsivä nuorisotyöntekijä	T	va.	1	1	1					
HYVINVOINTI LTK			5,00	5,50	5,00	0,00	0	-0,5	0	0
Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
TEKNINENLTK ja YMPÄRISTÖLTK										
Tekninen johtaja	V	va.	1,0	1,0	1					
Rakennustarkastaja	V	va.	1,0	1,0	1					
Vesi- ja viem.lait.hoit.	T	va.	1,0	1,0	1					
Talonmies	T	va.	0,0	1,0	1		1,00			
Talonmies	T	va.	0,0	1,0	0			-1,0		
Kiinteistönhoitaja	T	va.	1,0	1,0	1					
Ulkoilualueiden hoitaja	T	va.	1,0	1,0	1					
Kiinteistönhoit.	T	va.	1,0	1,0	1					
Laitosmies	T	va.	1,0	1,0	1					
Kirvesmies	T	va.	1,0	1,0	1					
Kirvesmies	T	va.	1,0	1,0	1					
Talonmies	T	va.	1,0	1,0	1					
						0,25				
			10,00	12,00	11,00	0,25	1,00	-1,0		

Virka- ja toiminimike						Muutokset suunnitteluvuosina				
Virka- ja toiminimike							Muutokset suunnitteluvuosina			
V = virkasuhde T = työsuhde va. = vakituinen ma. = määräaikainen, tt = työllistetty			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
TUKIPALVELUT/Ruoka- siivous- ja pesulapalvelut			31.12.2022	TA 2022	TA 2023	TA 2023 työll.tuella	Josta avoinna / täyttä- mättä	2 023,0	2 024	2 025
Siivous- ja ravitsemispäällikkö	V	va.	1	1	1					
Kokki-keittiötyöntekijä	T	va.	1	1	1					
Kokki-keittiötyöntekijä	T	va.	1	1	1					
Kokki-keittiötyöntekijä	T	va.	1	1	1					
Ruokapalveluvastaava	T	va.	1	1	1					
Keittiötyöntekijä	T	va.	0,5	1	0,5			-0,5		
Kokki-keittiötyöntekijä	T	va.	1	1	1					
Ruokapalveluvastaava	T	va.	1	1	0			-1,0		
Kokki-keittiötyöntekijä	T	va.	1	1	0			-1,0		
Kokki	T	va.	1	1	0			-1,0		
Kokki	T	va.	1	1	0			-1,0		
Keittiöapulainen, tt	T	tt	1	1	0	1				
Ateriankuljettaja-siivooja	T	va.	1	1	0			-1,0		
Ateriankuljettaja-keittiötyöntekijä	T	va.	1	1	1					
Pesulatyöntekijä	T	va.	1	1	0			-1,0		
Siivooja	T	va.	1	1	1					
Siivooja	T	va.	1	1	0			-1,0		
Siivooja	T	va.	1	1	0			-1,0		
Siivooja	T	va.	1	1	1,0					
Siivooja	T	va.	1	1	1					
Siivooja	T	va.	1	1	1					
Siivooja	T	va.	1	1	0			-1,0		
Siivooja	T	va.	1	1	0			-1,0		
Siivooja	T	va.	1	1	1					
Siivooja	T	va.	0,5	1	0,5			-0,5		
Siivooja	T	va.	1	1	1					
Siivooja	T	va.	1	1	1					
Siivooja	T	va.	1	1	1	0				
Siivooja	T	va.	1	1	1					
Siivooja	T	va.	1	1	1					
Siivooja tt		tt.		1	0	0		-1,0		
			27,5	30,0	17,0	1,0	0,0	-12,0	0	0
TEKNINENTOIMI YHTEENSÄ			37,5	42,0	28,0	1,25	1	-13,0	0	0
PERHON KUNTA YHTEENSÄ			161,5	160,8	150,9	1,3	1,0	-8,9	0,0	0,0
								142,0	142,0	

OSASTO	KP		RATKAISUVALTA	LASKUJEN HYVÄKSYMINEN
10	1111	KESKUSVAALILAUTAKUNTA Vaalit	Kunnanvaltuusto Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
20	1121	TARKASTUSLAUTAKUNTA Tilintarkastus Tarkastustoiminta	Kunnanvaltuusto Tarkastuslautakunta Tarkastuslautakunta	Talous- ja hallintojoht.
40		KUNNANHALLITUS	Kunnanvaltuusto	
410		YLEISHALLINTOPALVELUT	Kunnanhallitus	
	1131	Kunnanvaltuusto	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1141	Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1142	Hallintopalvelut (kunnanjohtaja ja hallintojohtaja)	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1143	Vanhus- vammaisneuvosto	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1144	Nuorisovaltuusto	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1145	Kunta- ja maakuntayhteistyö	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1146	Verotuskustannukset	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1147	Avustukset	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1148	Löytöeläimet	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
	1149	Siirtyneet eläkevastuut	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintojoht.
420		TUKIPALVELUT	Kunnanhallitus	
	1201	Taloushallinto	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1202	Palkanlaskenta	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1203	ICT-palvelut	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1204	Toimistopalvelut	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1205	Asiointipiste	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1206	Hallintosihteri	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1207	Viestintä	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
	1211	Henkilöstöhallinto	Talous- ja hallintojoht.	Talous- ja hallintojoht.
430	1301	TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN Kuntouttava työtoiminta ja työmarkkinatuki	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
440		ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN	Kunnanhallitus	
	1401	Yrityspalvelut ja hanketoiminta	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1402	Kuntamarkkinointi	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1403	Nuorten kesätyöllistämistuki	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1404	Joukkoliikenne	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
450		YHTEISTOIMINTA- JA KUNTAOSUUDET	Kunnanhallitus	
	1501	Maaseutupalvelut	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1504	Ympäristöterveydenhuolto	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
460		MAA- JA METSÄTILAT	Kunnanhallitus	
	1601	Metsän myynti ja hoito	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
	1602	Muut maa- ja vesialueet	Kunnanjohtaja	Kunnanjohtaja
51		SIVISTYSLAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
511		SIVISTYS HALLINTO	Sivistyslautakunta	
	3000	Sivistyslautakunta	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
	3003	Sivistys hallinto	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
521		VARHAISKASVATUS	Sivistyslautakunta	
	3004	Varhaiskasvatus hallinto	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
	3007	Varhaiskasvatus erityisopetus	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
		PÄIVÄKOTITOIMINTA	Sivistyslautakunta	
	3050	Mäntymetsän päiväkotitoiminta	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
	3051	Mäntymetsän ryhmä	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja

OSASTO	KP		RATKAISUVALTA	LASKUJEN HYVÄKSYMINEN
		MUU VARHAISKASVATUS	Sivistyslautakunta	
	3130	Lasten kotihoidontuki	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
		VARHAISKASVATUS YHTEISET	Sivistyslautakunta	
	3043	Hanke	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
	3044	Hanke	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
531		AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA	Sivistyslautakunta	
	3111	APIP kirkonkylä	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
	3112	APIP Möttönen	Sivistysjohtaja	Varhaiskasvatusjohtaja
541		ESI- JA PERUSOPETUS	Sivistyslautakunta	
	3212	Kirkonkylä esiopetus	Sivistysjohtaja	Alakoulujen rehtori
	3215	Kirkonkylä perusopetus 1.-6. lk	Sivistysjohtaja	Alakoulujen rehtori
	3216	Pienryhmäopetus	Sivistysjohtaja	Alakoulujen rehtori
	3221	Yläkoulu 7.-9.lk	Sivistysjohtaja	Yläkoulun ja lukion rehtori
	3312	Möttönen esiopetus	Sivistysjohtaja	Alakoulujen rehtori
	3315	Möttönen perusopetus 1.-6. lk	Sivistysjohtaja	Alakoulujen rehtori
		ESI- JA PERUSOPETUKSEN YHTEISET	Sivistyslautakunta	
	3420-	Hankkeet	Sivistysjohtaja	Ala-/yläkoulun rehtori
	3460	Koulukuljetukset	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
	3461	Nepsy	Sivistysjohtaja	Ala-/yläkoulun rehtori
551		LUKIOKOULUTUS	Sivistyslautakunta	
	3501	Lukiokoulutus	Sivistysjohtaja	Yläkoulun ja lukion rehtori
	3510	Hankkeet (toinen aste)	Sivistysjohtaja	Yläkoulun ja lukion rehtori
56		HYVINVOINTILAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
561		HYVINVOINTILAUTAKUNNAN HALLINTO	Hyvinvointilautakunta	
	3600	Hyvinvointilautakunta	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3603	Hyvinvointi hallinto	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
565		VAPAA SIVISTYSTYÖ/MUU OPETUS	Hyvinvointilautakunta	
	3635	Kansalaisopisto	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3640	Taiteen perusopetus	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
571		KIRJASTO JA KULTTUURI	Hyvinvointilautakunta	
	3711	Kirjasto	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
	3715	Kulttuuri	Sivistysjohtaja	Sivistysjohtaja
581		NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT	Hyvinvointilautakunta	
		NUORISOPALVELUT	Hyvinvointilautakunta	
	3811	Nuorisotyö	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3815	Nuorisotilat	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3820	Etsivä nuorisotyö	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
		LIIKUNTA- JA ULKOILUPALVELUT	Hyvinvointilautakunta	
	3840	Liikunnan edistäminen	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3845	Kuntosali	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
	3846	Tekojäärata	Sivistysjohtaja	Nuoriso- ja vapaa-ajan siht.
60		TEKNINEN LAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
610		TEKNINEN HALLINTO	Tekninen lautakunta	
	4111	Tekninen hallinto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4112	Tekninen toimisto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4120	Kaavoitus ja kiinteistön muodostus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
620		TIET JA YLEISET ALUEET	Tekninen lautakunta	
	4211	Kaavateiden kunnossapito	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4212	Yksityistiet	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.

OSASTO	KP		RATKAISUVALTA	LASKUJEN HYVÄKSYMINEN
630	4213	Yleiset tiet, tievalaistus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
		PUISTOT JA VIHERALUEET	Tekninen lautakunta	
	4311	Puistot ja leikkikentät	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4312	Muut yleiset alueet	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4313	Ulkoliikuntapaikat	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4314	Tekojäärata	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4315	Traktori MF 2018	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4320	Hyötykäyttöasemat (jätehuolto)	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
640	4321	Kaatopaikan maisemointi/varaus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4325	Maa-alueet, vuokralle annetut	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
		TILAVUOKRAUSPALVELUT	Tekninen lautakunta	
		TOIMITILOJEN YHTEISET KIINTEISTÖPALVELUT	Tekninen lautakunta	
	4410	Talonmiespalvelut	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4415	Kiinteistöjen kunnossapitopalvelut	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4416	Kiinteistöhuollon auto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
		YLEISET RAKENNUKSET	Tekninen lautakunta	
640	5001	Kunnantalo	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5002	Paloasema	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
		SOTE- RAKENNUKSET	Tekninen lautakunta	
	5003	Naskali, toimintakeskus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5080	Jalminakoti	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5085	Terveyskeskus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5088	Aamurusko	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5089	Haanentien tukiasunnot	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
640		SIVISTYS- JA VAPAA-AJANTOIMEN RAKENNUKSET	Tekninen lautakunta	
	5410	Kivikoulu	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5411	Yläkoulu/lukio	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5414	Puukoulu	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5416	Kirkonkylän koulu	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5420	Möttösen koulu	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5430	Oksakosken koulu	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5440	Kirjasto- ja nuorisotilat	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
640	5450	Päiväkotikoti Satulinna	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5455	Mäntymetsän päiväkotikoti	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
		KAMPUS PERHO	Tekninen lautakunta	
	5201	Päärakennus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5202	Oppilasasuntola 1	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5203	Oppilasasuntola 2	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5207	Konehalli	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5208	Opetustyöpaja	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
640	5211	Riistaturastamo	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5222	Maneesi	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
		TEOLLISUUSTILAT	Tekninen lautakunta	
	5050	Neulomohalli	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5076	Teollisuustontti	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5079	Varikko	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5210	Maatilarakennukset	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5215	Kalustovaja	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
640	5216	Autotalli	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5217	Konesuoja	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
		MUUT RAKENNUKSET	Tekninen lautakunta	
	5121	Seurojentalo	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5123	Möttösen vanhatupa	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5124	Lampuoti	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5125	Urheilukentän varasto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5127	Korsu ja savusauna, Humalajoki	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
640	5141	As Oy Kaijala	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5142	As Oy Rivihiikka	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.

OSASTO	KP		RATKAISUVALTA	LASKUJEN HYVÄKSYMINEN
	5144	Kiinteistö Oy Perhon Kartano	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5145	Vanhustenkotiyhdistys	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5146	Perhon Opiskelija-asunnot Oy	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5147	As Oy Perhonjokiranta	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5148	Säästömänty, autopaikat	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5149	Muut ulkopuoliset	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5150	Mainostaulut	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5166	Möttösen perinnepirtti	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
650		ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU	Tekninen lautakunta	
		KUNNAN OMISTAMAT ASUINRAKENNUKSET	Tekninen lautakunta	
	5012	Kaijala	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5016	Perhonjokiranta	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5017	Rivihiekka	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	5023	Nivala	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
660		TUKIPALVELUT (ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT)	Tekninen lautakunta	
		ATERIAPALVELUT		
	4601	Keskuskoulun keittiö (koulujen keittiöt)	Tekninen johtaja	Siivous- ja ravitsemispäällikkö
	4603	MSO keittiö	Tekninen johtaja	Siivous- ja ravitsemispäällikkö
	4611	Ateriakuljetus (sis.auto)	Tekninen johtaja	Siivous- ja ravitsemispäällikkö
		SIIVOUS- JA PESULAPALVELUT	Tekninen lautakunta	
	4621	Siivouspalvelut	Tekninen johtaja	Siivous- ja ravitsemispäällikkö
670		VESIHUOLTOPALVELUT	Tekninen lautakunta	
		VESILAITOS		
	4710	Vesilaitos	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4711	Veden hankinta	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4712	Veden jakelu	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4715	Vesijohtoverkosto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4716	Vesihuolto auto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4719	Vesihuolto, ulkopuolisille tehtävät työt	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
		VIEMÄRILAITOS	Tekninen lautakunta	
	4720	Viemärlaitos	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4721	Viemärlaitos auto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4722	Jäteveden puhdistus	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4725	Viemäriverkosto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4729	Viemärlaitos, ulkopuolisille tehtävät työt	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
680		ENERGIANHUOLTOPALVELUT	Tekninen lautakunta	
	4810	Kaukolämpölaitos	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
	4811	kaukolämpöverkosto	Tekninen johtaja	Tekninen joht./Rakennustark.
70		YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Kunnanvaltuusto	
710		RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU	Ympäristölautakunta	
	6710	Ympäristölautakunta, hallinto	Rakennustarkastaja	Rakennustark./Tekninen joht.
	6711	Rakennusvalvonta	Rakennustarkastaja	Rakennustark./Tekninen joht.
	6712	Ympäristönsuojelu ja lupavalvonta	Rakennustarkastaja	Rakennustark./Tekninen joht.

Vesi- ja viemärlaitoksen talousarvio

Yleistä

Perhon kunnan laskennallisesti eriytetty vesihuoltolaitos on muutettu vuoden 2015 alusta kirjanpidollisesti eriytetyksi taseyksiköksi. Avaava tase perustuu edellisen vuoden tasearvoihin. Kunnanvaltuusto on päättänyt (22.2.2016, § 11), että vesihuoltolaitoksen peruspääoma on 1.693.130,27 euroa ja sille kunta perii korvausta vuosittain 1 %, ja että avaavassa taseessa muodostuvalle lainalle kunta perii laskennallista 1 prosentin korkoa.

Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä vesihuoltolaitos.

Talousvesi

Talousveden mittarilukemien ilmoittamiseen ja laskutukseen käytetään Kulutusweb palvelua, jonka tarkoituksena on lisätä laskutuksen automatisointia. Etäluettavia mittareita on vaihdettu noin 20 ja lisää tullaan vaihtamaan vuosien 2022-2024 aikana. Mittareiden etäluentaa ei vielä ole lisätty järjestelmään.

Jätevedenpuhdistamo

Puhdistamolla käsiteltiin jätevettä vuonna 2021 yhteensä 152.797 m³, joka on noin 7,3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Umpisäiliö- ja sakokaivolietettä vastaanotettiin 2021 puhdistamolle yhteensä 572 m³, joka on 48% enemmän kuin edeltävänä vuonna.

Jätevedenpuhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti.

Verkostot

Talousvettä laskutettiin vuosien 2021-2022 lukemien välissä yhteensä 190.555 m³. Laskutettua kuutiomäärää kun verrataan pumpattuun vesimäärään, on laskuttamattoman veden ns. vuotoveden osuus <1 %. Tästä valtaosa muodostuu pelastuslaitoksen vedenotosta paloposteista ja verkoston huuhteluun kuluneesta vedestä.

Talousvesiverkostosta korjattu vuonna 2022 yksi runkojohdon putkirikkoa Möttösen alueella. Yhtä tiedossa olevaa putkirikkoa ei vielä ole korjattu johtuen haasteellisesta sijainnista.

Jätevettä laskutettiin vuosin 2021-2022 lukemien välissä yhteensä 70.361 m³. Tätä kun verrataan puhdistamolle tulevaan jätevesimäärään, on viemäriverkoston vuotovesien osuus 50-55%. Vuotovesien muodostumisalue näyttäisi olevan kirkonkylän pumppaamolle virtaavat viettoviemärit, mutta viettoviemäreiden vuotoa ei ole vielä löydetty. Viettoviemäriverkostoa on vuonna 2021 puhdistettu ja kuvattu kirkonkylän alueelta 90 % kattavuudella ja tukoksia kirkonkylän alueella ei ole esiintynyt vuoden 2022 aikana.

Hallinto ja henkilöstö

Henkilöstöön kuuluu yksi laitosmies kokoaikaisesti ja toinen, jonka työpanoksesta 50% on vesihuoltolaitokselle. Toimistopalvelut tuottaa kunnan teknisen toimen toimistosihteeri ja laitoksesta hallinnollisesti vastaa kunnan tekninen johtaja.

Vesilaitokselle laadittiin WSP-riskienarvionti vuoden 2019 aikana. Riskienarvioinnin perusteella tunnistetut toimenpiteet on aloitettu vuoden 2019 aikana ja jatkuvat vuodelle 2023.

Kunnanvaltuuston asettamat vesihuoltolaitosta koskevat strategiset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide ja mittari
Energiatohokkuuden edistäminen.	Kunnan vesihuoltoverkoston hulevesiongelmia pienennetään etsimällä kohteet, joista hulevesiä pääsee viemäriverkostoon.
Sujuvuudella taloushyötyjä	mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja puhdistamolle saapuvan jätevesimäärän pieneneminen

• tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt: • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	
--	--

Riskit ja epävarmuustekijät

Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.

Riskitekijät	Toimenpide / Toteutuma
Laadukkaan veden saanti Poikkeukselliset sääolosuhteet, sateiset talvet ja kuivat kesät	WSP -suunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.
Vuodot verkostoissa, vanhimman verkoston ikä yli 40 v. Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.	Verkostojen kartoituksen loppuun saattaminen ja korjaussuunnitelman laatimisen käynnistäminen
Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päätymässä 31.12.2023.	Taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Investoinnit 2023, TS 2024 -2025

- Vesimittareita vaihdettu yksittäisiä rikkoutuneita. Laajamittaisen mittareiden vaihtourakka on budjetoitu alkavaksi 2022. Tuolloin on tarkoitus aloittaa siirtyminen etäluettaviin mittareihin.

VESI- JA VIEMÄRILAITOS	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vesijohtoverkosto, laajentaminen	-20 000	-20 000	-20 000
Viemäriverkoston laajentaminen	-20 000	-20 000	-20 000
Vesikulutusmittari, uusiminen etäluettaviksi	-80 000	-80 000	
Vesijohto- ja viemäriverkoston kartoitus	-50 000		
Vesijohto- ja viemäriverkoston peruskunnostus	-30 000		
	-200 000	-120 000	-40 000

VESIHUOLTOLAITOS			
TULOSLASKELMA TP 2021, TA 2022 JA TA 2023			
	<u>Tp 2021</u>	<u>Ta 2022</u>	<u>Ta 2023</u>
LIKEVAIHTO	509 679,09	519 890,00	524 130,00
Liiketoiminnan muut tuotot	3 030,15		
Materiaalit ja tavarat			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-96 250,25	-86 100,00	-100 700,00
Varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)			
Palvelujen ostot	-90 466,68	-101 080,00	-108 720,00
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-67 077,65	-60 230,00	-62 550,00
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-13 092,15	-13 040,00	-11 510,00
Muut henkilösivukulut	-2 770,12	-2 760,00	-2 910,00
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-229 252,75	-222 000,00	-212 570,00
Liiketoiminnan muut kulut	-8 085,26		
LIKEYLIJÄÄMÄ (alijäämä)	5 714,38	34 680,00	25 170,00
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Korkokulut	-18 487,03	-18 500,00	-18 500,00
Korvaus peruspääomasta	-16 931,30	-16 931,30	-16 931,03
Muut rahoituskulut			
YLIJÄÄMÄ (alijäämä) ennen satunn. eriä	-29 703,95	-751,30	-10 261,03
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
YLIJÄÄMÄ (alijäämä) ennen varauksia			
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lis.(-) tai väh.(+)			
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (alijäämä)	-29 703,95	-751,30	-10 261,03

Investointihankesuunnitelmalomake

INVESTOINTIEN HANKESUUNNITELMA TALOUSARVIOTA 2023 JA – SUUNNITELMAA 2024 - 2025 VARTEN

HANKKEEN NIMI	
HANKKEEN TAUSTA JA TARVE	
HANKKEEN TAVOITTEET	
HANKKEEN TOTEUTTAJA (T) /SISÄINEN TOTEUTUSVASTUU	
HANKKEEN AIKATAULU, ARVIOITU ALOITUSAJANKOHTA KESTO, KK	

KUSTANNUSARVIO	
KÄYTTÖKUSTANNUKSET	
ARVIO INVESTOINNISTA AIHEUTUVISTA VAIKUTUKSISTA / kerrannaisvaikutukset	

OHJE:

MITÄ TEHDÄÄN

MIKSI TEHDÄÄN: tilannearviot ja ongelmat

MITEN TEHDÄÄN: mihin pyritään, asetetaan tavoitteet, joihin voidaan tehdä lisäyksiä projektin edetessä **KUKA TEKEE:** määritellään tehtävien suorittajat

MILLOIN TEKEE: hankkeen aikataulu

MITÄ MAKSAA: kustannusarvio, kustannusarviossa esitettävä mahdolliset hankinnasta aiheutuvat tulevat säästöt käyttökustannuksissa, kestävän kehityksen mukaiset arviot

KUKA MAKSAA: Rahoitussuunnitelma; kunta, valtio, muu